Akbaba

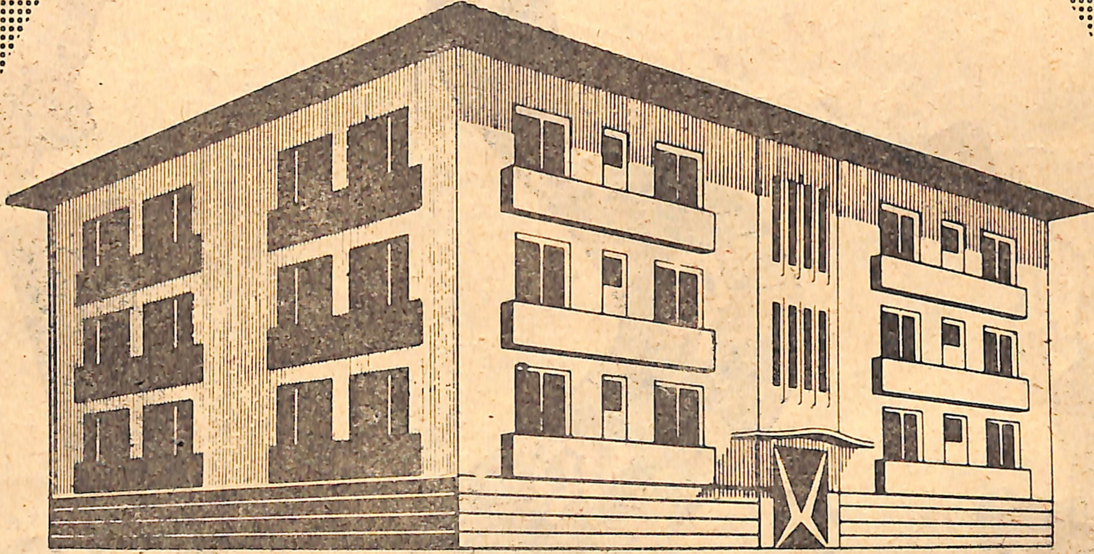

Hint fakiri — Bravo, bravo!.. Siz ne fakirisiniz?
Partiler — Politika fakiri!..

28 EKİME KADAR

TASARRUFLARINIZI İŞ BANKASINDA TOPLAYINIZ

BİR TALİHLİYE

6 DAİRELİ

APARTMANIN TAMAMI

34 Apartman Dairesi - 4 adet 100.000 lira
ve çeşitli para ikramiyeleri
cem'an 4 MİLYON

Çekiliş 29 Aralıkta

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

Faal - 2091 / 56

Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

SAHİP VE BAŞYAZARI : Yusuf Ziya Ortaç

YAZI AİLESİ : Aziz Nesin, Adnan Veli, Nimet Arzık, Necdet Rüştü Efe, Vâ - Nû, Selâmi Yurdatap, İlhan Selçuk, Yaşar Özen, Adnan Tahir, Hüseyin Korkmazgil, Kenan Akıncı, Örsan Öymen, Semiramis Aydınlık.

KARİKATÜR AİLESİ : Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Suat Yalaz, Nehar Tüblek, Semih Balcıoğlu, Cafer Zorlu, Şadi Dinççağ, Bülent Şeren, Mehmet Polat, Yaşar Tonguç, Metin Gökçe, Zeki Beyner, Burhan Solukçu.

Yazı işlerini fiilen idare eden : Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer : Ercan Matbaası

Kapak baskısı : Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.
Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10 Daire : 3.

İLÂN FİATI : Kapak içi, santimi 15 lira, iç sayfalar 20 liradır.

Cilt : 1 — Sayı : 8

YIL : 38

21 Eylûl 1961

Telefon : 22 18 11

Bu gazete Basın Ahlâk Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

İntikam Partileri!

AFFEDERSİNİZ, birşey soracağım: 27 Mayıs 1960 da memleketimizde bir ihtilâl olmadı mı?.. Adına ne derseniz deyiniz, beyaz ihtilâl, kadife ihtilâl, centilmen ihtilâl... Ama ihtilâl!... Tankı vardı, süngüsü vardı, makineli tüfeği vardı...

Kime karşıydı bu silâhlı ihtilâl?.. Halk Partisine mi?... Üniversiteye mi?... Siyasal Bilgiler Fakültesine mi?... Yoksa Basın'a mı?...

Yassıada'ya gidenler arasında bunların hiçbiri yok!

Öyleyse ihtilâl, adı olan belirli bir topluluğa karşı yapılmıştır. Adı olan bu belirli topluluğu biliyoruz: Demokrat Parti iktidarı.

Demokrat Parti deyince, hatıra gelen toplum, beş milyona yakın bir oy yığınıdır. Suçlu bunlar mı?... Asla!... E, Yassıada 'da toplanan beş yüz kişi mi?... Yine asla!...

Bir iktidar, kendi kendine ayakta duramaz: Hükûmeti, Meclis tutar. Meclisi de, seçmen oylariyle parti teşkilâtı destekler...

Düşünüyorum şimdi: İllerde, ilçelerde bu D.P. merkezlerini kuranların hepsi zemzemle yıkanmış demokrasi meleği midir?... O kamyon kamyon kapılayıcı koşturan, o meyhane meyhane yolkesici devşiren il ve ilçe başkanlarının, il ve ilçe üyelerinin hiç mi günahı yok?

Demokrat Partiye yazılmak suç değildir elbet. Ona oy vermek de suç değildir. Bakırın yaldıza batırılıp altın diye sürüldüğü saf insanlar dünyasında yaşıyoruz. Seçmen kandırmak, vicdanını peynir ekmek gibi yiyen demagoglar için işten bile değildir. O, yalanı sahi sanabilir ve en temiz niyetle oyunu D.P. ye verebilir. Bunu suç saymak, suçun ta kendisidir bence...

Ama, bir politika çetesinin teşkilâtını kuranları, onu iş başına getirmek için var gücüyle çalışanları bu kandırılmışlar çerçevesi içine alabilir miyiz?...

İşte ihtilâlin haksız merhameti budur!

Etinden et koparırcasına, kendi bünyesinden ondört arkadaşını koparıp atabilen ihtilâl, tırnaklarını siyasî bünyemize geçirmiş bu urları, hiç olmazsa dört yıllık bir süre için söküp atamaz mıydı?

1957 seçimlerini kazananlarla kazanamıyanlar arasındaki talih farkı, bir seçim şansiyle ölçülemiyecek kadar büyüktür.

İyi niyet, iyi niyet... Ama iyi niyet, ancak iyi niyete karşı olur.

Siz, bir düşük oğlunun, bir düşük kızının, bir düşük karısının, bir düşük hemşiresinin, hem de babalarının, hem de kocalarının, hem de ağabeylerinin seçildikleri illerden aday gösterilmelerine iyi niyet diyebilir misiniz?...

Kuzum, söyler misiniz bana: Kötü niyet neye derler?...

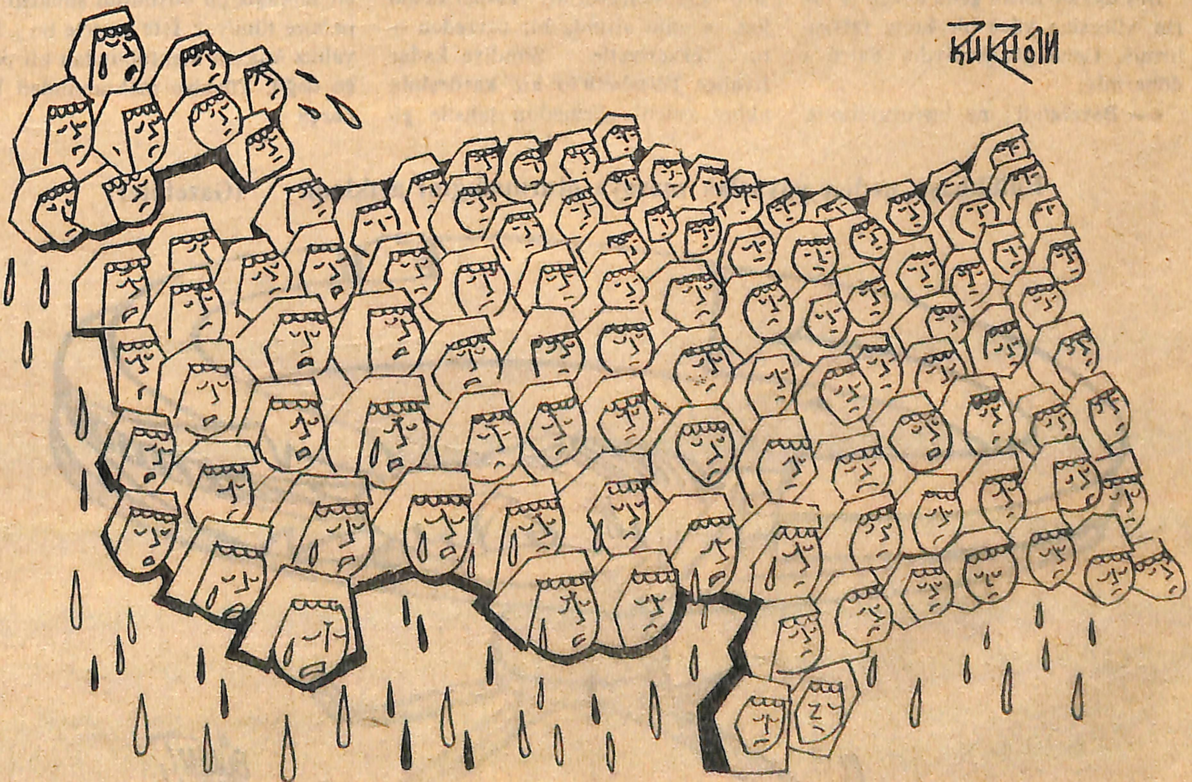
Gümüşpala gibi asker ocağından yetişmiş şerefli bir generalin elbet iyi duygular, iyi dileklerle kurduğuna inandığımız bir partiyi...

Ekrem Alican gibi uzaktan, Raif Aybar gibi yakından sevdiğimiz aydın düşünceli, aydın duygulu genç liderlerin kurduğu bir partiyi...

Adalet ve Yeni Türkiye Partilerini, bu D.P. teşkilâtçıları elinde, gözlerini kan bürümüş birer «İntikam partisi» görmek, bütün siyasî nimetleri elinin tersiyle çoktan itmiş insanlar için ömürlerinin en büyük, belki de en son acısıdır.

Yusuf Ziya ORTAÇ

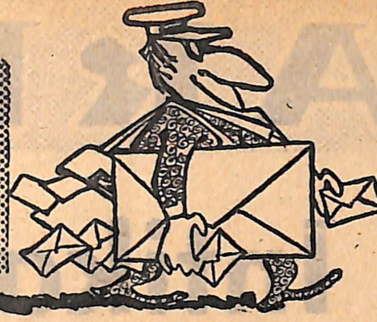
Memleketimiz çocuk ölümü bakımından dünyada başta geliyor. (Gazeteler)

Anadolu!

Nimet Arzık

Ankara Mektubu

Aydın Yalçın efsanesi

Emin olun askerleri arıyacağız. Onların kendilerine göre bir boynu büküklükleri vardı. Bir kere aydınlara karşı, genel isim olsun, özel isim olsun saygılıydılar. Bilmem o saygı bugün ayni kesafette kaldı mı?... Kaldı mı dersiniz?... Aydın Yalçın var ya... Yani şimdi zorda olan, darda olan «Altın devir» ci Aydın Yalçın. Bilmem onu tanır mısınız? Fransızların «eternel étudiant» dedikleri «ebedî talebe» tipindedir... Gözlük parıltısı, çene çıkıntısı, keskin fikirler, hepsi tamam, hepsi yerli yerindedir.

İhtilâlin ilk günlerinde, askerler, bunu, fikrini almak için (kimlerin fikri alınmadı ki!) çağırmışlar. Can-u gönülden «aydınlanmak» istiyorlarmış çünkü. «Aydınlanmak» için de seçtikleri vasıta ve yola karışmam... Bir konu görüşülürmüş... Tevazu içinde Aydın Yalçın'a dönerlermiş:

«— Beyefendi, ne dersiniz, bu, 27 Mayıs ruhunun içinde mi, dışında mı?» diye...

Aydın Yalçın, Napoleon'un büyük bir muharebeden önce takındığı alnı takınır, çenesini çaprazlama sivriltir, bir müddet sükût eder, ve:

«— İçindedir efendim» buyururmuş...

Beş dakka sonra gene derinine derin, yücesine yüce bir konu tartışılırmış. Gene gözler Aydın Yalçın'a dönermiş:

«— Beyefendi ne buyurursunuz, bu, 27 Mayıs ruhunun içinde mi, dışında mı?...» diye.

Gene Napoleon alnı takıştırılır, çene çaprazlama sivriltilir, ve «Beyefendi»:

«— «İçinde» veya «dışında» buyururmuş!...

Hayat çok komik yahu... çoook... İnsan kendini bu kadar ciddiye nasıl alır?... Daha zoru nasıl aldırtır?!

İçindedir, içindeee, dışındadır dışındaaa, derken... olan olmuştur. Şimdi ben soruyorum:

«— Beyefendi, o altın devri diye vasıflandırdığınız devir, 27 Mayıs ruhunun içinde midir, dışında mıdır?...» Efem?...

Yabancı gelinleri :

Şöyle gözlerinizi kapatın, içinize dönün, kusurlarımızı sayacağım... Saydım. Bir sene sonra gözlerinizi açın. Herhalde bu sayma dökme bir sene alır... Şimdi meziyetlerimizi sayacağım. Kapatın demiyeceğim gözlerinizi. Bir göz kırpma zamanı yeter çünkü ve artar! E amma var meziyetlerimiz de... Tonlarca olması şart değil... O kadar da sevilmiyecek insanlar değiliz... Yakınlarımız uzaklarımız, yabancı illere tahsil, talim, terbiyeye gidiyorlar tam gönülleri alevlendirecek yaşta... Ve tek gittikleri tahsil, talim terbiyeden çift dönüyorlar. Yanlarındaki kız, ortanın altında bir çevreden oluyor ekseriyetle... Şimdiye kadar Kraliçe Elisabeth'in kız kardeşinin aklını çeleni görmedim tahsile gidenlerden... Keşke çelseler, biz de bol bol dedikodusunu etsek değil mi?...

Kız geliyor... Tabiî herşeye yabancı. Ailenin «ecnebî» geline komadığı itibar kalmıyor... Hizmetçiler homurdanmıyor. Kaynana vızıldanmıyor. Kayınpeder abuslaşmıyor. Bir bayram havasıdır esiyor evlerimizde «yabancı gelin» şerefine! Bu bayram havasına bir tek kişi yabancı... Gelinin kendisi!...

Ben kaç tanesini gördümse, hep bu havadaydı... Yiyip içip oturup, memleketi benimsememe, ve aşağı gördüğünü, küçük gördüğünü her vesileyle ifade etme havasında. Bunda biz kabahatliyiz. Normal muamele etmiyoruz kimseye. İran'da meselâ, ilk günündenberi, yabancı gelinle «fars» ça konuşulurmuş, o evde bütün garp lisanları su gibi bilinse bile... Bir kere «yabancı» az zamanda lisanı öğrenmekle «yerlileşiyor»... Sonra bu ona demektir ki: «Biz sana uymağa değil, sen bizim geleneklerimize uymağa mecbursun...» Biz bunların hiçbirini yapmıyoruz aşağılık duygusundan! Eve Fransız gelin mi geldi? Mutfağımızdan tutun kahkahamıza kadar Fransızlaştırıyoruz.. Alman gelin mi geldi?... Tertibimizden tutun, selâm vermemize kadar Almanlaştırıyoruz... Rus gelin mi geldi?... Evlerde Volga Volga'dan geçilmiyor, ve yâdellerden gelen, bir sürü ön fikir, ön hükümle dolu basit kızcağız da büsbütün şımarıp tepemize tünüyor. İşte mesele bu... Bu yalnız Ankara mektubundan bir parça değil, Türkiye mektubundan bir parça...

Bu balık başka balık

Liderlerin tepişmesini ibretle seyreden bir asker bana «Biz bunu galiba «lezzetli ve diri» kalmak için yapıyoruz» dedi, sonra şu hikâyeyi anlattı: «İki gemi sahibi varmış. Bunlar gider, Şimal denizlerinde balık avlarlar, getirir İngiltere'de satarlarmış. Biri kilosunu meselâ bir İngilize satarsa öbürü iki İngilize satarmış... Ve o daha pahalı satanınki kapışılırmış... Bir gün pahalı satanına sormuşlar. Nasıl oluyor da ayni balık için iki misli fiat alıyorsun diye...

«— Benimkiler daha canlı, daha diri.» demiş.

«— Neden?»

«— Arkadaşım, ağı çektiğinde, seçiyor. Ayni boydakileri, ayni cinsten olanları gemiye, olmıyanları denize atıyor. Ben ağımı çektiğim zaman çıkan her cins makbulüm... Hepsini geminin havuzlarına dolduruyor, getiriyorum... Onunkiler bir cinsten oldukları için, sulh içinde, rehavet içinde yumuşamış, bütün canlılıklarını, diriliklerini kaybetmiş, tatsız tuzsuz, dost dost, alık alık satış yerine kadar geliyor. Benimkilerin arasında hayat mücadelesi için birbirlerini yemedir başlıyor... Hepsi her an mücadele halinde. Onun için her an diri... Tuttuklarımın yarısı öbür yarısını diri diri yiyiyor... Çok telefat veriyorum, ancak yarısı hayatta kalıyor... Bir kere bu yüzden zararımı kapamak için pahalıya satıyorum. Sonra hepsi, her an mücadelede olduğu için, diri, canlı, lezzetli... Eh, tabiî ki daha fazla ediyor onunkilerden!»

Haaa... Şimdi anladım bizim liderlerin neden bu kadar tepiştiklerini!.. Diri ve lezzetli kalabilmek için!... Arada verilen telefata gelince... Ne yapalım, ölenle ölünmez (ölen artık neyse, insan mı? İdeal mi? Prensip mi? Ahlâk mı?) Hele kalan iki misli ederse... (Kalan da artık neyse, insan mı, prensipsizlik mi, idealsizlik mi?)

Bu hikâye bana başka birşeyi de düşündürdü. Şim'cik anladım. Neden biz Avrupalara gidiyoruz... Bir müddet sonra burun kıvırıyoruz: Yavan insanlar diyoruz. Amerikalara gidiyoruz, dönüşte: Hıh, tatsız insanlar, diyoruz... Avrupalılar, Amerikalılar, bana birinci balıkçının ayni cinsten, ayni boydan, ayni uzunluktaki balıklarını hatırlattı... Onlarda yeter derece tepişme yok ki tat tuz olsun... Halbuki bizde?... Değil mi?

Seçim öncesi

Başkentin psikolojisi «dur hele» psikolojisi.

«— Seyahate gidecek misiniz?...»

«— Dur hele, seçim olsun...»

«— Ticarete atılacak mısınız?»

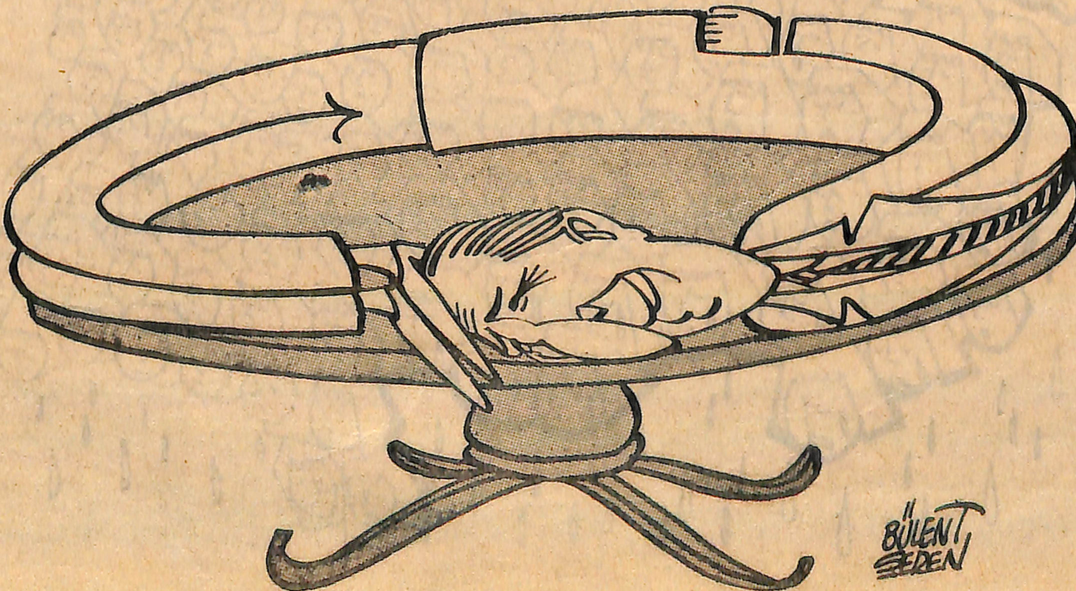
«— Dur hele seçim olsun...»

«— Aklınızı başınıza toplıyacak mısınız?»

«— Dur hele, seçim olsun...»

«Seçimlerin erken olmasında sayısız faydalar vardır» diyen yerinde lâkırdı etmiş (zaten her zaman lâkırdıları yerindedir onun...)

Bölükbaşı, neden yuvarlak masaya oturmadığını açıkladı! (Gazeteler)

Bölükbaşı — Böyle oturtmuyorlar ki, birader!

— Ne dağıtıyorlar acaba?
— Adaylık!

GAYRETLİ polisimiz geçen gün ünlü otellerimizden birinde iki esrarkeş Amerikalı yakaladı: Biri kız, biri oğlan iki nişanlı!..

Gazetelerimizin on beş gündür yaza yaza bitiremedikleri en önemli zabıta vak'amız şimdilik bu!

Önce, birinci sahifelerde suçluların resimlerini seyrettik: Kocaman gözlerle şaşkın şaşkın bakan sevimli gençler...

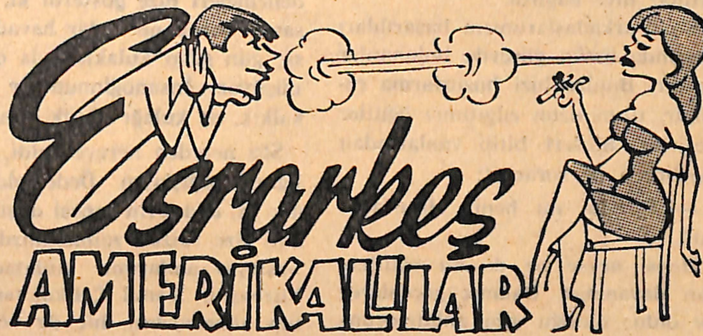
Sonra, galiba tevkif edildiler. Sonra mahkemeye gönderildiler. Sonra... sonra kaçtılar!

Gayretli polisimiz başladı bu kaçakların izini aramaya... E, hakkı yok değil, sen gel Türkiye'ye, büyük bir otelin odasına kapan, nişanlınla tüttür dolmaları!.. Vay küstahlar vay!.. Turistik otel bu, Tahtakalede esrarkeş kahvesi mi?..

Bereket versin gayretli polisimizin olağanüstü çalışmasına: Güpegündüz Çarşıkapı'da Buğday Bankasını soyan gangsteri yakalayamadı ama, ne dersiniz, Amerikalı kaçak nişanlıların izlerini buldu: Yunanistan'a tüymüşler!..

Evet, Buğday Bankasını soyan haydut bir yana, kaatili belirsiz cinayetler, vurgunlar, soygunlar bir yana, aman tezelden şu Amerikalı esrarkeşleri yurda getirmenin çaresini bulalım: Turistik otelde odalarına kapanıp dalga geçmek nasılmış, görsünler!

Buğday Bankası dedim de aklıma geldi: Kuzum, şu Kazlıçeşme İş Bankasını soyan - şimdi saçları traş edilince kendisi de yolunmuş kaza dönmüş - Necdet Elmas'ın yakalanışındaki üstün başarıya ne buyurursunuz?.

Hani herif gayretli polisimizi on üç gün peşinde koşturdu ama, nihayet yakayı da ele verdi. Bundan dolayı gayretli emniyet memurlarımızın tebrik edildiklerini gazetelerde iftiharla okuduk!

Bu tebrik, bize rahmetli Nurullah Ataç'ın Burhan Toprak dostumuza dair bir hikâyesini hatırlattı:

Bilirsiniz, Burhan Toprak, bizde Yunus Emre sevgisini ilk tadanlardan ve ilk yayanlardandır. Bu merakla yıllarca çalışmış, merhum Kilisli Rıfat'ın da yardımı ile «Yunus Emre» divanını hazırlamış, bastırmıştı. Gazetelerin, bu başarıyı övdüğünü gören kayınvaldesi, bir gün dayanamayıp sormuş:

— Burhan Bey, evlâdım, bu Yunus Emre'yi Kilisli Rıfat Bey okudu, daktilo kızlar yazdı, matbaacılar bastı... Kuzum, sen ne yaptın oğlum?..

Şimdi ben de, bu Necdet Elmas meselesinde Burhan Toprak'ın kaynanasına döndüm:

Necdet Elmas bir eve saklandı. Ev sahibi oğlunu karakola gönderdi. Gangsterin kendi evlerinde saklı olduğunu bildirdi. Gayretli polisimiz de masa şefleri, müdürleriyle otomobillere, şu saatte kırk kilometre yürüyen tıknefes otomobillere atladılar, haydudun saklandığı evi sardılar!

Ondan sonra gelsin teslim şartları:

— Hakaret etmiyeceksiniz!

— Etmiyeceğiz arslanım!

— İzzet-i nefsime dokunmıyacaksınız!

— Dokunmıyacağız kaplanım!

— Sövmiyeceksiniz, dövmiyeceksiniz!

— Sövmiyeceğiz, dövmiyeceğiz civanım!

Herif nasılsa:

— Sabahları kakao, frambunaz reçeli, rokfor peyniri, çavuş üzümü!.. Öğleleri istakoz, subÖreği, karışık meyve!.. Akşamları kuşkonmaz çorbası, bıldırcın, komposto!.. Geceleri baş altıma kuş tüyü yastık!

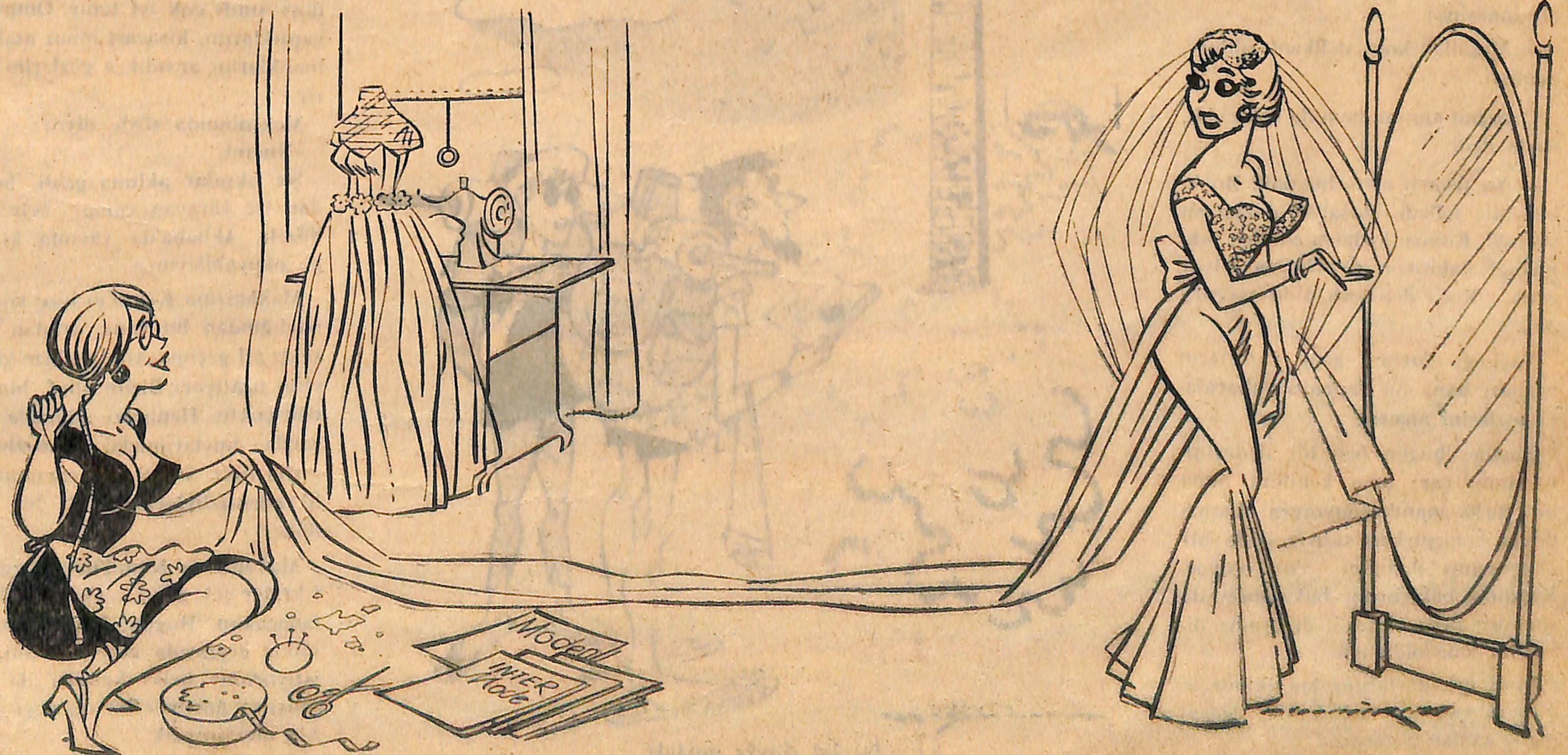
İsterim demeyi unuttu....

Şimdi düşünüyorum da gayretli polislerimize soracağım geliyor:

— Kuzum evlâdım, şu gangsterin yakalanmasında siz ne yaptınız acaba?...

Ama biz gelelim yine Amerikalı esrarkeşlere... Şunları kıskıvrak yakalayıp, ibret-i âlem için yurda ne zaman getirteceğiz dersiniz?

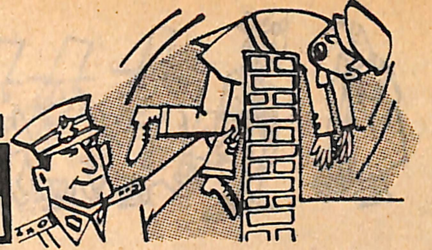
Akbaba

— Düğün mü?... Nişanlım kışın yapılmasını istiyor...
— Hakkı var, geceler daha uzundur!...

MAKANİZMA KÂMİL

AZİZ NESİN

DEMEK gün gelecek, biz de «Bizim zamanımızda» diye konuşmağa başlıyacakmışız, hey gidi hey... Biz bu saçları değirmende ağartmadık oğlum, hapishanede ağarttık.

Sermet Muhtar'ı bilir misiniz? Unutuldu gitti mi yoksa, vah vah... «Bizim zamanımızda» yı en iyi anlatan yazardı. Eski İstanbul yaşayışını, deyişini, törelerini, unutulmuş gelenekleri, tulumbacıları, eski bayramları, ramazanları, zanpara baskınlarını, eski çapkınlıkları onun tatlı, güzel yazılarından öğrenebilirsiniz. Lise öğrencisi iken bayıla bayıla okurdum yazılarını da kendi kendime: «Acaba bir gün gelecek, ben de anılarımı anlatan bir yazar mı olacağım?» diye korkuyla düşünürdüm. Demek o günler de gelecekmiş, işte geldi bile...

Bir de yaşlı görünmeğe özenen genç yazarlar var. Böyleleri, yeni ötmeye başlayan horozların çatal sesiyle konuşan delikanlı körpelerinin erkek görünmek için bıyık diye burunlarının altında iki-üç tel ana tüyü uzatmaları gibi yaşlı görünmek özentisindedirler. Hele bayramlarda yazdıkları yazılarda bu özentileri iyice belli olur. Çocukluklarındaki bayramları, İsa doğmadan önceymiş gibi anlatmağa kalkarlar. Yaşlarını sor; otuz var yok... Bunlardan birini bilirim, konuşurken bile büyük görünsün diye sesini kalınlaştırır, kalın kalın güler. Yaşlı yazarlarla, onlarla birmiş gibi görünmek için, enseye tokat, sırtına şaplak şaklatarak konuşur.

Bir kadın, orta okul öğrencisi çocuğun boyunu çok uzun görmüştü de annesine:

— Maşallah koca delikanlı olmuş! demişti.

Çocuğun annesi, hem de çok ciddî, şöyle dedi:

— Ya teyzesi artık büyüdü. Bıyıkları bile telledi. Maşallah dalına su yürüdü. Komşu kızların elinden çekmediği kalmıyor. Cıgara da içiyor artık... Koca delikanlı oldu sayenizde...

Yaşlılığa özenen genç yazarların bazıları bana bu annenin yukarıdaki sözlerini ansıtır.

Bugüne bugün ben bir dedeyim, torunum var; ama kendimi buna bir türlü inandıramıyorum. Damadımla konuşurken şaşırıp ikide bir «kardeşim» dediğim çok oluyor. Kendime bakıyorum bakıyorum da «benden dede olmaz!» diyorum; diyorum ama oldu işte...

Sınıf arkadaşlarımızdan ikimiz üçümüz yanyana gelsek de, dedeyi siz o zaman görseniz...

Sınıf arkadaşları dedim de, aman onların içinde de öyle kasılmışlar, ne oldum delisi olanlar var ki... Kasıla kasıla bir yerlerinden çatlayıp sökülüverecekler. Böyle sökükler dikiş de tutmaz.

Haddimiz olmıyarak sınıfımızın çalışkanı olduğumuzdan, nedense bizi hapislerde filân gördükçe, büsbütün kabarıyorlar da kabarıyorlar. Elleri arkalarında, girdikleri odada bizi görmemek için odanın tavanını incelemek zorunda kalıyorlar. Bunlardan biri elleri arkasında odada yürüyüp tavanı incelerken kedinin kuyruğuna bastı da:

— Kim koydu bu kediyi ayağımın altına? diye bağırdı.

Sınıf arkadaşlarımızın başarılıları arasında üstün görevde bulunanlar vardır. Bunlar bizi huzurlarına çağırtır, uzun uzun zılgıtımsı öğütler verirler. Sözleri bitip yanlarından ayrılırken de sorarlar:

— Tanıdın mı beni? Hatırladın mı?

Hepsi neyse ne de bu öğütlere can dayanmaz. Bakınız geçenlerde ne oldu; olduğu gibi anlatıyorum. Bir sınıf arkadaşımla telefonda konuşuyoruz. Sözün gelişi, ben bir ara:

— Seçimden sonra, seçimden sonra diyorsunuz, seçimlerden sonra durumun düzeleceğini sanmıyorum... demiş bulundum.

— Neden öyle söylüyorsun, «......» sefiri de, «.........» sefiri de böyle söylüyor... demez mi?

Hoppalaaaa... Arkadaş, bana lâf dokunduruyor. Şimdi bu konuşmada sefirin mefirin yeri var mı?

Bakmayın siz benim kaba saba konuşmalarıma, o gün ister istemez nezaketim üstümdeydi de telefonda sınıf arkadaşıma «hoppala» demedim. Ne de olsa önemli kişi...

Yalnız bir gerçek varsa, yaşama denemeleri bize gösterdi ki, bir insanın burnu ne kadar havada olursa, gün gelip kulakları da o kadar düşüyor. İnsanoğlunun ne burnu kalkık, ne kulağı düşük olmalı...

Söz nereden nereye geldi, gevezeliğimi bağışlayın. Dede olduk dedik ya, dedelerin çenesi düşük olur. Ben size «bizim zamanımızda» diye başlayıp anılarımı anlatacaktım. Yüzbaşım Kâmil Çelikok'tan mektup almasaydım, hiç de böyle bir niyetim yoktu. Yüzbaşım dediğime bakıp da onu yüzbaşı sanmayın, on yıl önce mi, onbeş yıl önce mi albaylıktan emekli oldu. Büyüklerin gözünde küçükler hiç büyümez ya, küçüklerin gözünde de büyükler böyledir. Sınıf subayımız Kâmil Çelikok da bizim gözümüzde hep yüzbaşıdır. Teğmenliğim sırasındaki bölük komutanlarımın çoğu general oldular. Onlarla konuşurken hâlâ «yüzbaşım» diyorum. General olsunlar, ne olurlarsa olsunlar, onlar benim yüzbaşım... Sınıf arkadaşlarımız da, sanırım, önümüzdeki yıl general olacaklar. oh oh...

Şimdi askerliğin modası. Zaman zaman askerliğin modası gelir. Savaş öncesi yıllarında, olağan üstü durumlarda askerlik modası egemen olur. Birinci Dünya Savaşının ilk yıllarında, genç kızların çoğu çizme gıcırtılarımızın senfonisini hayranlıkla dinlerlerdi. Hele o barut renkli savrulan pelerinlerin etekleri, güzel kadınların baygın bakışlarını alır giderdi.

27 Mayıstan sonra da askerlik moda oldu. Baksanıza, terfi eden subaylarımızın adları radyolarımızda bile okunuyor. Hiç eskiden böyle şey olur mu idi? Eskiden Vatan Cephesine geçenlerin adları okunurdu radyolarda...

Askerlik modasına uyarak yazayım dedim. Yüzbaşım Kâmil Çelikok'un mektubu özendirdi beni.

Biz ona «Makanizma Kâmil» derdik. Neden «Makanizma» lâkabını takmıştık? Çok hareketli, dinamik oluşundan mı? Hiç umulmadık yerde birden karşımıza çıkışından mı? Yoksa bize, askerlere nasıl tüfek parçalarını anlatacağımızı öğrettiğinden mi?... Şimdi bunu hatırlıyamıyorum.

Makanizma Kâmil, unutulmaz bir tiptir. Onu 1932 - 1936 Kuleli'sinin dört sınıfı çok iyi tanır. Onun bize yaptıklarını, kısacası onun makanizmalıklarını ansıdıkça gözlerim yaşarır.

Mektubunda şöyle diyor:

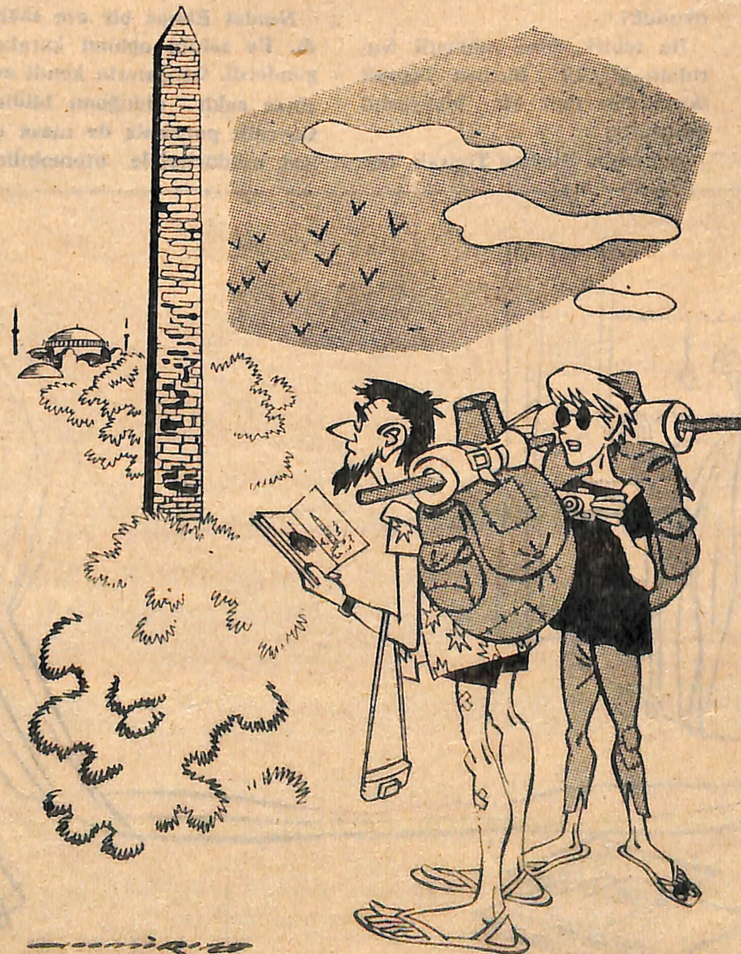
«Nusret,

Şu fıkralar aklıma geldi, bunlardan işe yarayan varsa, evir çevir, düzelt, Akbaba'da yayınla ki, ben de okuyabileyim.»

Makanizma Kâmil'in bize sınıf subaylığından bu yana, aradan yirmi sekiz yıl geçmiş, yine de bize yardım elini uzatıyor. Bizim sınıf, bin kişiden çoktu. Hepimizi adımızla, sanımızla, huylarımızla, huysuzluklarımızla bilir. Şimdi bile sorsanız, türlü edepsizliklerimizi bir bir sayar döker.

Makanizma Kâmil'in gönderdiği fıkralar çok güzel, onları ileride kullanacağım. Bugün, Makanizma Kâmil'le aramızda geçenleri anlatmak istiyorum; belki kendisi de unutmuştur, ansımaz bu olayları... Ama biz unutamadık.

Askeri lise öğrencileri o zaman bir lira mı, bir buçuk lira mı ne,

«Turist döviz getirir,
Döviz refah getirir!»

aylık alırdık. Nedense, işlemlerin uzamasından mı nedir, bu parayı bize ayın birinde, ikisinde, üçünde veremezlerdi. Aylıklarımızı almamız ayın sekizini, dokuzunu bulurdu. Ama Makanizma Kâmil'in sınıflarındaki öğrenciler, ayın biri oldu mu, şıp diye aylıklarımızı alırdık. Biz neden sonra bunun gizini öğrenebildik. Öğrenci aylıklarının verilmesi gecikti mi, Makanizma Kâmil, yıllarca tutumla alabildikleri eşinin beşibirliklerini sarrafta bozdurur, bize aylıklarımızı sayarmış. Sonradan aylıkları alınca, yine sarraftan beşibirlikleri satın alıp eşine veriyor. Ama her seferinde bu alış-veriş, Makanizma Kâmil'e yirmi-otuz lira zarara patlıyor. O zamanın yirmi lirası... Yüzbaşılar yüz lira mı, yüz yirmi lira mı aylık alırlardı. Böyle adam hiç unutulur mu? Gecesini gündüzünü bize vermişti, gezmesi, eğlenmesi, dinlenmesi yok... Bizim uğrumuza her ay cebinden verdiği yirmi-otuz lirayı, belki de gezdim, eğlendim sayıyordu.

Neden sonra işin içyüzünü öğrendiğimizi anlayınca, aylıklarımızı verirken, o kendine özgü sesiyle kelimelerin, cümlelerin son hecelerini uzata uzata:

— Yine yengenizin boynundan altınları söktüüüm... derdi.

Makanizma Kâmil'e dur durak yok, her dakika arkamızda. En olmadık yerde karşımıza çıkıverir: Helâda, dershanede, kapı arkasında, koridor köşesinde, lâboratuvarda, bahçede, izinli günlerimizde sokakta, vapurda...

Bende o zamanlar tiyatro hastalığı iyice almış yürümüş. Sınıf arkadaşlarımı da tiyatroya alıştırdım. İzin günü (o zaman pazar değil cuma idi) bir kaç arkadaş tiyatroya gittik. Tiyatro geç bitti. Hava karardı. Kuleli'nin kapısı kapanmış. Nizamiye kapısının solundaki pencerenin demir parmaklıklarını —Allah razı olsun— bizden önce mezun olanlar aralamışlar. Biz tiyatrodan çıkanlarla, başka geç kalanlar pencerenin önüne yığıldık. Makanizma Kâmil yakalıyacak diye ödümüz kopuyor. Ondan çok korkardık. Oysa ne döğerdi, ne de bağırırdı, yine de en çok ondan korkardık. —O zaman bizi döğen subaylar da vardı.— Penceredeı içeri önce girmek için itişip kakışıyoruz. Aradan kayıp, pencerenin arası açık demir parmaklıklarından kafamı içeri soktum. Gövdemi geçirmek için ıkınıp duruyorum. Bu sırada —içeri giriş sırasını kaptığım bir çocuk olacak— arkamdan birisi bacağımdan yakaladı.

— Bırak! diyorum, bırakmıyor.

— Bırak kardeşim, Makanizma Kâmil görecek!...

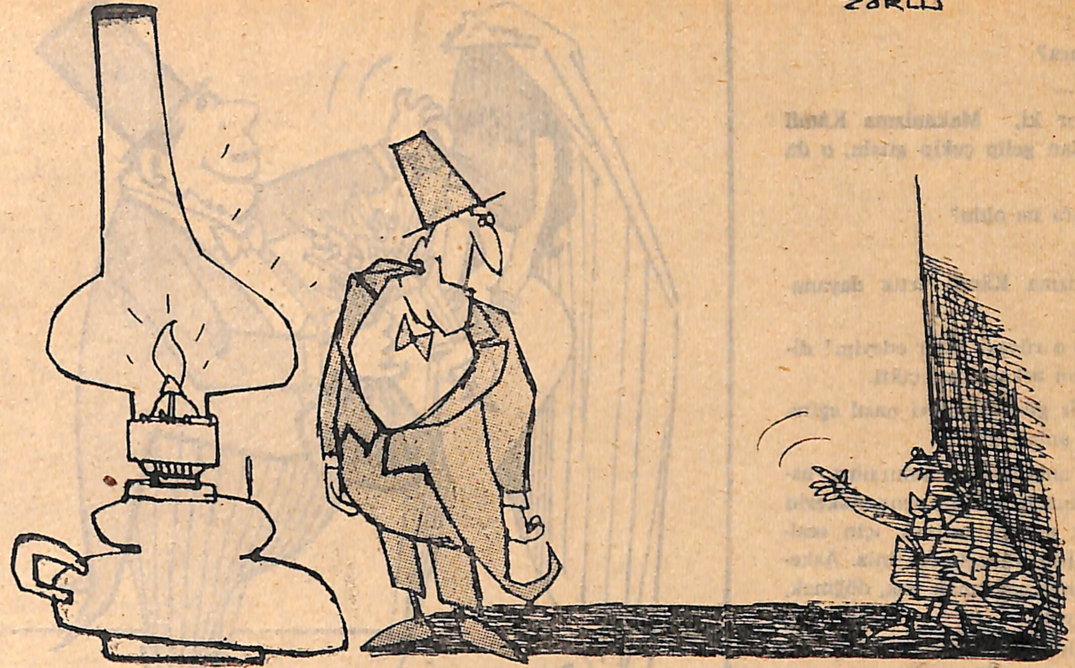
Bırakmaz.

— Ulan bırak, şimdi Makanizma gelir...

Bir türlü bırakmıyor.

Yarı belime kadar girdiğim için dönüp dışarı çıkamıyorum; ayağımdan çektiği için içeri giremiyorum, demir çubukların arasında çırpınıp duruyorum. Demirler göğsümü ezmiş, soluk almak da zor. Baktım

Partiler köylüye elektrik vadediyor. (Gazeteler)

— Gölge etme, başka ihsan istemem!

olacağı yok, paçamdan yapışana ver ettim tekmeyi, yine bırakmıyor. Bu sefer adlı adınca söğmeye başladım:

— Ulan şeyoğlu şey, bırak, Makanizma Kâmil görür diyorum.

Çünkü Makanizma Kâmil'in karşımıza çıkıvermediği yer yok.

Bir de başımı çevirip baktım ki, arkadaşlar «esas vaziyet» e geçmiş sırada duruyorlar. Onun sesini duydum:

— Makanizma Kâmil haaa!...

Demir parmaklıkların arası mı açıldı, yoksa ben delinmiş balon gibi birden pörsüdüm mü, nasıl olduysa, boş çuval gibi yere, ayaklarının üstüne yığıldım.

Oysa Makanizma Kâmil, tiyatrodan çıktığımızdanberi arkamızdaymış, okula gelecek miyiz diye bizi adım adım izlermiş...

O zamanlar askerî lise öğrencilerinin raconu bol paça pantalon giymek, bir de şapkayı yana yıkmaktı. En genç general, Salih Omurtak da şapkasını yana yıkarak giyerdi, şimdi General Gürsel'in şapka giymesi gibi...

Bir gün Makanizma Kâmil, şapkasını tek gözü görünmiyecek kadar sol kulağı üstüne eğmiş bir öğrencinin önünde durdu, eğilerek şapka güneşliğinin altından arkadaşımızın yüzüne baktı da:

— Haa anladım, senin neden bu kadar şapkayı eğdiğini, dedi, şapkayı eğip gözünün birini örtüyorsun ki, kızlar tek gözünün kahverengi olduğunu görsünler, acaba öbür gözü kırmızı mı, ne renk, diye eğilip baksınlar... Anlaşıldım...

Son sınıfın son günleri geldi mi, bize bir umursamazlık gelir, kalk borusundan sonra insanın canı sıcacık yataktan kalkmak istemez. Ama Makanizma Kâmil, kalk borusuyla birlikte koğuşa damlar.

— Haydi kalkın, ne yatıyorsunuz? demez, bağırıp çağırmaz da...

Hepimizin gönlünde bir arslan yatıyor; kimimiz havacı olacağız, kimimiz süvarı, topçu, piyade...

Makanizma Kâmil seslenir:

— Siz topçu olamazsınız!..

İçimizden biri sorar:

— Neden efendim?

— Erkenden kalkıp, toplara bakmak ister topçuluk... Siz süvari de olamazsınız.

— Neden yüzbaşım?

— Erkenden kalkıp atları tımar etmek ister. Siz havacı da olamazsınız.

— Neden efendim?...

— Erkenden kalkıp...

Sonra:

— Siz piyade de olamazsınız! der.

— Neden yüzbaşım?...

Onun da cevabını verdikten sonra:

— Siz bir bok olamazsınız! diye bağırır.

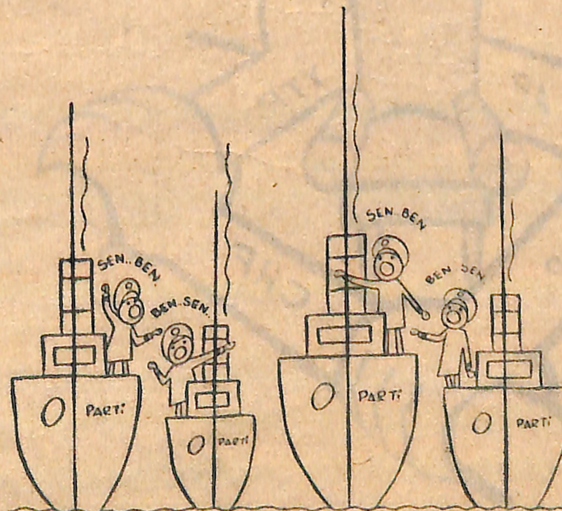
Hepimiz yataklardan fırlarız. Her sabah bu böyle. Mezun olacağız diye son günlerde de biraz şımarmış olacağız.

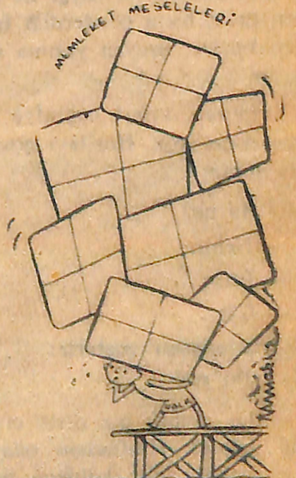
Makanizma Kâmil bir sabah erkenden gelmiş, koğuş kapısının arkasına sinmiş, kalk borusundan sonra kendiliğimizden kalkıp kalmıyacağımızı gözlüyor.

Battaniyenin altından onu görmüş olan biri:

— Arkadaşlar, ben bu gece rüyamda Makanizma Kâmil'i gördüm.. dedi.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Halk — Hayret, hiçbiri bu tarafa yanaşmıyor!

Başka biri sordu:

— Nasıl gördün?

Anlattı:

— Sonra?

Anlattı...

Bekliyor ki, Makanizma Kâmil duymazdan gelip çekip gitsin, o da yatsın...

— Sonra ne oldu?

Anlattı.

Makanizma Kâmil artık dayanamadı:

— Ben o rüyayı tâbir edeyim! diye kapının arkasından çıktı.

Bize bir gün askerleri nasıl eğiteceğimizi anlatıyor:

— Siz anlatıyorum sanırsınız, asker karşınızda ayakta uyur. Askerin dikkatini uyanık tutmak için sesinizi alçaltıp yükselteceksiniz. Askere bağırmak çağırmak yok, döğmek, sövmek yok...

Sonra bir anısını anlattı. Teğmenmiş, bölüğü yürüyüşe çıkarmış. Bölük uygun adımla giderken erlerden biri adım bozmuş.

Arkadan seslenmiş:

— Hasan!...

Erde ses yok. Bağırmış:

— Hasan!...

Yine ses yok.

— Ali oğlu Hasan!...

Er bozuk adımla gidiyor.

— Ulan Hasan!...

Er aldırmıyor.

— Sana söylüyorum ulan!...

Yine er ses çıkarmayınca dayanamamış, bir küfür sallamış. O zaman er:

— Buyur komutanım! diye cevap vermiş.

— Buraya gel!...

Er koşup gelmiş, çakı gibi selâm vermiş.

— Sana adınla seslendim cevap vermedin. Eşek deyince koşup geldin. Senin adın eşek mi?

— Komutanım, askere gelmeden önce adım Hasan'dı, askere geldikten sonra eşek oldu.

Bu hikâye sonra dillerde dolaşmıştır.

Makanizma Kâmil anlatmakla bitmez, kitap değil, kitaplar olur.

Sınıf subayımın saygı ile ellerinden öper, bana gönderdiği fıkralardan biriyle, uzayan yazıma son veririm.

Komutan, erleri coğrafya dersinden denetliyor. Haritayı göstererek ere sorar:

— Bu ne?

— Nehir.

— Bu?

— Göl...

Kıbrıs adasını gösterir:

— Bu ne?

«Ada» demek bir türlü erin aklına gelmez. Haritadaki odaya bakar bakar, kılıç balığına benzetir. Bilmem demeyi de kendine yediremez. Komutanı cevapsız bekletmemek için:

— Balık! der.

Komutan sorar:

— Nerden anladın balık olduğunu?...

Haritalarda başkentler bir daire içinde nokta işareti ile gösterilir ya... Er de, haritadaki Kıbrıs başkentinin işaretine parmağını koyarak:

— Gözünden anladım komutanım! der.

Aziz NESİN

Yüz görümlüğü!

Yeni araba

Arkadaşını yepyeni, upuzun, pırıl pırıl kırmızı bir arabada görünce şaşırdı:

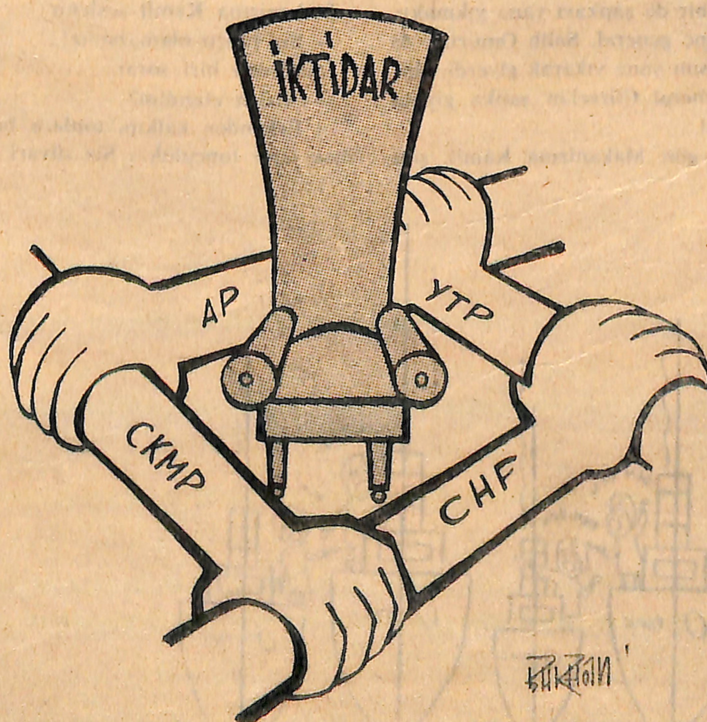
— Bunu yeni aldın galiba?

— Evet, bir hafta kadar oluyor...

— Çok güzel, gülegüle kullan! Fakat senin bundan evvelki araban da çok yeni ve çok güzeldi, niçin değiştirdin?

— Aaa şekerim onun kül tablası iyice dolmuştu artık!...

Seçimden sonra Koalisyon Kabinesi kurulacakmış! (Gazeteler)

Koalisyon!

Merdiven!

İki deli, gardiyanların dikkatsizliğinden faydalanarak tımarhaneden kaçmışlardı. Uzakta kıvrılarak uzanan bir tren yolu gördüler. Hemen o tarafa doğru koşup yolun ortasından adım adım yürümeğe başladılar. Bir saat kadar gittikten sonra birinci deli:

— Of! dedi; bu basamaklar beni öldürüyor!

İkinci deli, itiraz etti:

— Basamakların ziyanı yok ama trabzanı o kadar alçak yapmışlar ki insan yorgunluktan bitiyor yine de tutunamıyor!...

Kumbara

İktisat yapmanın ne kadar iyi bir şey olduğunu anlatan öğretmen hanım talebelerden birine sordu:

— Senin de bir kumbaran var mı oğlum?

— Hayır efendim, babam izin vermiyor!

— Niçin?

— Zira babamın söylediğine göre kumbara çocukları hasis, anne ve babaları ise hırsız yaparmış da ondan...

Her şeyi...

İki genç kadın arasında:

— Sevgilim, kocama herşeyi itiraf ettim...

— Her şeyi mi?

— Evet; ta başlangıcından bugüne kadar olan herşeyi!

— Kuvvetli hafızan varmış doğrusu eanikom...

Bomba

İki usta pilota çok tehlikeli bir bombanın bir yerden diğer bir yere taşınması işi verilmişti. Bu o kadar tehlikeli bir bomba idi ki kazara düşse ve patlasa bütün dünya parçalanır ve toz haline gelebilirdi. Fakat tam uçuş sırasında pilotlardan birinin şaşırıp yanlış bir düğmeye basmasıyla bomba uçtu indi, indi ve... büyük bir patlama duyuldu. Şaşırıp kalan pilotlardan biri omuzlarını silkerek mırıldandı:

— Olan oldu; ama şimdi biz nereye ineceğiz?

Sigara!

Trenin kompartmanlarını dolaşan kontrolör ağzında pipo ile oturan bir yolcuya ihtar etti:

— Burada tütün ve sigara içemezsiniz bayım!

— Fakat ben sigara filân içmiyorum ki...

— Evet ama ağzınızda pipo var...

— Bu birşey ifade etmez bay kontrolör; ayakkabılarım da ayağımda ama yürümüyorum!

NÜKTELERLE Portreler

KEÇECİ ZADE FUAT PAŞA

Şimdiye kadar !

Keçeci Zade Fuat Paşa, Sultan Aziz'in Avrupa yolculuğuna katılanlar arasındaydı. Üçüncü Napolyon da Paşanın nüktelerinden ve kültüründen hoşlanmıştı. Bir gün Sultan Aziz'in vakitsiz ziyaretinden canı sıkıldığı için mâbeyncisine «E... Pekâlâ beklesin» demiş, daha ileri giderek Padişah hakkında ileri geri konuşmuştu. O sırada Fuat Paşa da odadaydı. Napolyon, Paşayı geç farkettiğinden bozulmuş, fakat:

— Aman hünkâra bir şey söyleme sakın, diye tembih etmiş, söz gelişi öyle konuştuğunu ifade etmişti.

Keçeci Zade bir nükteyle işi tatlıya bağladı:

— Hayır Haşmetmeap merak etmeyin hiç bir şey söylemem. Şimdiye kadar zatı şahânenin söylediklerini size söyledim mi!

Ne yapsınlar?

Fransız İmparatoriçesi Öjeni İstanbula geldiği zaman Keçeci Zade Fuat Paşa tarafından gezdirilmesi kararlaştırılmıştı. Bir gün Yedikule zindanlarını geziyorken Öjeni, elçilerin hapsedildikleri kale hakkında bilgi istedi.

Fuat Paşa da açık konuştu:

Harp ve sulh zamanlarında devletin menfaatlerini zedeleyen ve anlaşmalara uymayan devletlerin elçileri buraya hapsedilirmiş.

Öjeni hayret ve dehşet ifade eden bir edayla tekrar sorunca:

Fuat Paşa soğukkanlılıkla cevabı yapıştırdı:

— Daha kötü bir yer bulamamışlar. Ne yapsınlar?

Aldığımız fiyata!

Fransa seyahatinde Abdülaziz ile birlikte üçüncü Napoleon'un sofrasında bulunuyorlarmış. O zamanlar yine Yunanlıların isyanile bütün dünyayı meşgul eden Girit meselesinden bahis açılmış.

Üçüncü Napoleon:

— Başınıza bir dert olan şu adayı bir müşteri bulup satsanız, diye Fuat Paşa'ya takılmış. Fuat Paşa:

— Güzel bir fikir, Sir! deyince İmparator:

— Kaça satardınız? sualini sormuş. O da şu cevabı vermiş:

— Aldığımız fiyata!

Girid'in yirmi beş sene muharebe ile alındığını ve Türk kanı pahasına mal olduğunu üçüncü Napoleon da bilirdi.

Tedbir!

Abdülaziz, bir gün kendisiyle Âli ve Mütercim Rüştü Paşalar arasında ne fark olduğunu sormuş. Fuat Paşa şu cevabı vermiş: «Bir ırmak kenarına indiğimizde karşı yakaya geçmek için bir köprü kurulduğunu görsem ben hemen köprüye saldırırım. Âli Paşa köprünün sağlam olup olmadığını tetkike başlar ve geçit arar. Rüştü Paşa ise bir alay asker geçirmedikten sonra köprüye ayak basmaz!»

Neden yapılmış ?

Fuat Paşa sadrâzam iken Hocapaşa semtinde büyük bir yangın olmuştu. Paşa bundan istifade ederek caddeleri genişletmiş. Divanyolunu şimdiki haline koymuş ve kaldırımlar da yaptırmıştı. Fakat o zaman birçokları «gâvur işidir» diye bu yenilikleri lüzumsuz buluyor ve homurdanıyordu. Bu vesile ile Fuat Paşanın aleyhinde söylenenler arasında şehremini meşhur ihtisab ağası Hüseyin Bey de vardı. Bir gün Hüseyin Bey, Fuat Paşaya o civarda bir sokakta rastgelir.

— Sayenizde sokaklar ve kaldırımlar pek rahat ve pek güzel oldu Paşa Hazretleri... diye hulûs çakmıya başlar.

Fuat Paşa taşı gediğine koyar:

— Evet, o kaldırımlar bize atılan taşlardan yapıldı!

Binektaşı!

Zamanındaki vezirlerden Hamdi Paşa, bir haksız işinden dolayı mahkemeye çağırılmış, fakat bir vezirin mahkemeye çağırılmasını o zamanın anlayışına göre bir türlü hazmedemiyerek bundan şikâyet etmek üzere sadrâzam bulunan Fuat Paşanın odasına girmiş. Fuat Paşanın kendisini görünce ayağa kalkmayışına canı sıkılarak yüksek sesle:

— Efendim, vaktiyle vezirlerden biri, sadrâzamların yanına gelince sadrâzamlar o zatı binek taşından karşılarlardı, demiş.

Fuat Paşa da hiç istifini bozmadan şu cevabı vermiş:

— Evet, öyle idi. Fakat haksızlık yapan vezirlerin boyunlarını da o dediğiniz sadrâzamlar binek taşında vururlardı.

HAYATI

1230 da İstanbul'da doğan Keçeci zade Fuat Paşa, İzzet Molla'nın büyük oğlu ve Tanzimat devrinin üç büyük adamından biridir. Reşit Paşa, Âli Paşa ve Fuat Pasa, Osmanlı devletinin Avrupa memleketleri seviyesine gelmesi ve günden güne yuvarlandığı çöküntüden kurtulması için çalışan üç memleket çocuğudur. Devrinin adamları tarafından «Bir ayağı üstünde bin lâfın belini büker» diye tanıtılan Fuat Paşa, arkadaşlarını ve kendini şöyle tarif edermis:

— Bir ırmak kenarına indiğimizde karşı yakaya geçmek için bir köprü kurulduğunu görsem, ben köprüye saldırırım. Âli Pasa sağlam olup olmadığını tetkike başlar. Araya araya bir yol bularak üstünü ıslatmadan geçer. Reşit Paşa ise üzerinden bir alay asker geçirir, ondan sonra ayağını basar.

Kendisi Askerî Tıbbiye okulunu bitirdiği halde diplomasive merak sarmış, gerçekten de zekâsı ile en müşkül zamanlardan karışık meseleleri çözmeği, devlet için bir çıkar yol bulmayı başarmıştı. Nitekim Fuat Paşa, hükûmet adına Rus Çarı İkinci Aleksandr'a giden bir heyetin başkanı olarak Livadyaya ulaştığı sırada Kandiya isyanı başgöstermişti. Babıâli böyle nazik bir zamanda Rusya'nın Girit meselesini ortaya atmasından endişe ediyordu.

Keçeci Zade Fuat Paşa, İmparator sarayına çay ziyafetine çağırıldığı zaman, gelen çay'a kasten seker atmadan içmeye başlamış, İmparatoriçenin:

— Şeker sevmez misiniz Paşa?.. Diye sorması üzerine de gülerek cevap vermişti:

— Bilâkis haşmetpenah şekeri pek severim, elverir ki nebat şekeri olmasın.

Fuat Paşa'nın Fransızca söylediği bu cümlede zarif bir cinas gizliydi. Çünkü Fransızlar Kandiye'ye Kandi dedikleri gibi, nebat şekerine de «Sucre Candi» diyorlardı. Çar Aleksandr nüktenin farkına varmış. Çok hoşuna gittiği için de:

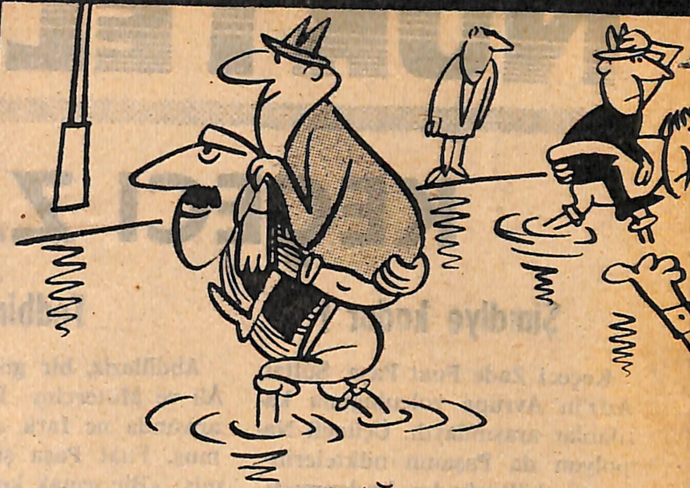
— Emin olun Paşa, burada size Girit'ten söz açılmıyacaktır, demişti.

Böylece Osmanlı devleti Keçeci Zade'nin zekâsı sayesinde bir tehlikeden kurtulmuş oluyordu.

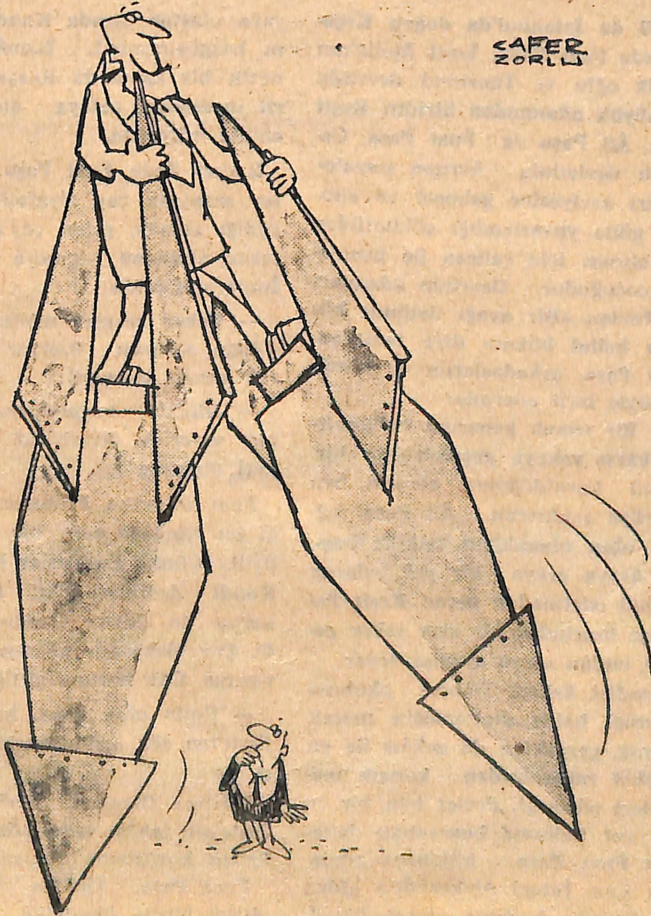
Fuat Paşa, 1285 te tedavi için gittiği Nis'te ölmüştür.

Baha ORAL

Dev adımlar!

ERKEKLİK KOLAY MI?

Bayan!... Hafine şükret, çıkarma bahtına ses:
Eğer erkek olsaydın, acıyacaktı herkes!...
Dünyada edilir mi hiç böyle şeye heves,
Ömrünce alamazdın bir lâhza rahat nefes!...

Paralı kadın alsan, mutlak tutardı kafa,
Okumuş kız koyardı seni belki de rafa!...
Çirkin kızla evlensen, bu da çekilmez cefa:
Işıkları söndürsen bile sürülmez sefa!

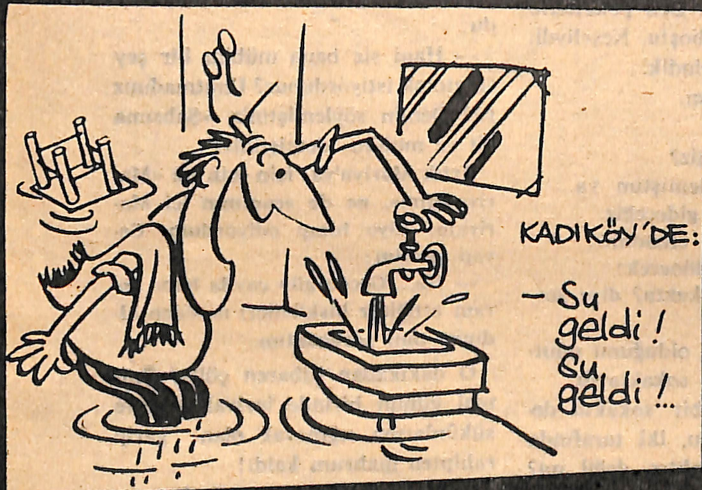
Şayet almış olsaydın kenarın dilberini,
Üç günde gösterirdi bu haspa hünerini:
Sen, yırtık pantalonla örtemezken gerini,
O, geçirmek isterdi Hiltonda günlerini!...

Şöyle avunmak için bir metresle yaşasan,
Eğer zengin değilsen, çoğalacaktı tasan:
Busenin sayısınca yüklü olmalı kasan!...
Önce para tutmalı metres tutacak insan!...

İç güveysi girseydin, geçmeden henüz bir ay,
«Züğürt» diye ederdi bütün ev halkı alay!...
Gene yaranamazdın hattâ kursan da saray:
Kaynanayla uğraşmak çünkü değildir kolay!...

Hattâ, altınla tartıp, alsan eşini satın,
Olukla para döksen, müsrif olurdu adın!...
Evlenince anlardın zorluğunu hayatın,
Ağzınla kuş tutsan da «âferin» demez kadın!...

KADINLIK KOLAY MI?

Bayım!... Hiç çekilir mi kadınlığın azabı:
Ya ojesi bozulur, yahut kaçar çorabı!...
Ömrünce unutmazdın çektiğin ıstırabı:
Kat kat tuvalet lâzım... Şaşırırdın hesabı!...

Evde kalmak derdi var... Bu mes'ele de çetin...
Bir adama varırdın, ters çıkardı niyetin:
Herifi sevemezdin, olmazdı muhabbetin...
Sen kimi özlüyordun, meğer kimmiş kısmetin!...

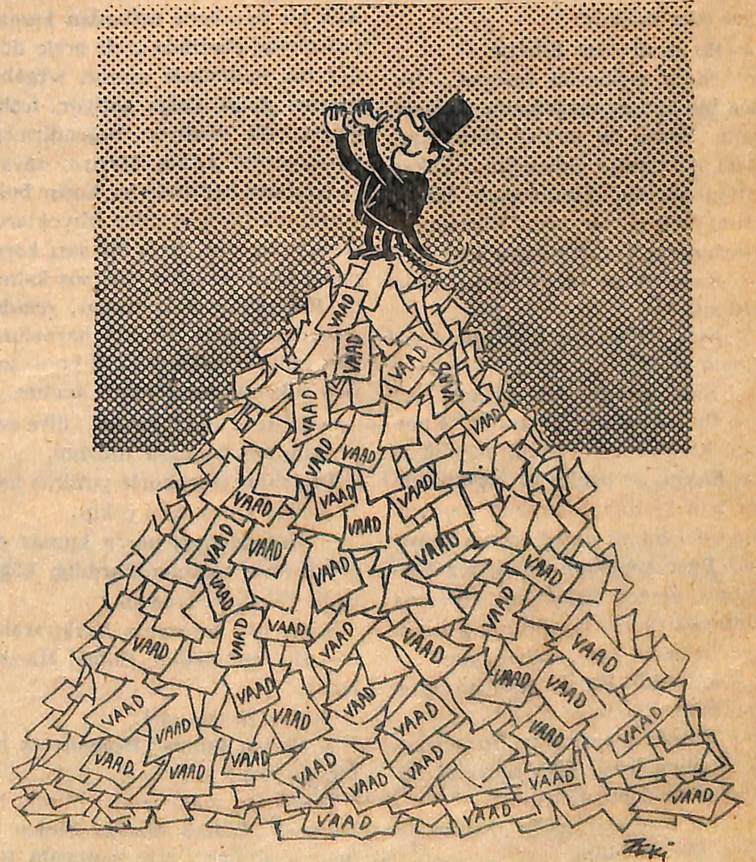
Bir gün, şeytana uyup sevsen başka erkeği,
Kocan baskın verirdi... Belâlar mubareği!...
İnsanın tutuşmaz mı o dakika eteği?...
Doğrusu hak ederdin, en azından, köteği!...

Kocan eğer çıkarsa cüce yapılı, miskin
Bu herife duyardın artık, sevgi değil, kin!...
Gece, kanın kaynardı... O pineklerdi lâkin...
Sen ceylân gibi oynak... O koyun gibi sâkin!...

Ya aksine olursa kalas gövdeli, iri:
Yürüyorken sarsıyor adımlarile yeri,
Kadına hiç doymuyor: Raspotin gibi biri...
Billâhi, seni yerdi her gece diri diri!...

Bir gün boşanmış olsan, herkes dolardı dile:
Sana selâm vermezdi yakın dostların bile!...
Parasız sürünürdün... Dipsiz anbar, boş kile...
Dul kaldın mı evinde çile bülbülüm çile!...

Necdet Rüştü EFE

Oy duası!

Tedavi

ARKADİ AVERÇENKO'dan çeviren VÂ-NÛ

— 1 —

YÜZÜNE karşı «sayın bayan» der; fakat arkasından «Mariya», «Mariyacığım», «canımın içi Mariyam» diye âdeta inlerdim.

Bir gün ona giderken şöyle düşündüm:

— Bütün cesaretimi toplayıp söyliyeceğim. Eğer «olur» derse kalbim bir bahar yerine dönecek; hayatımın yolu pembe bir ışıkla aydınlanacak. Eğer «olmaz» derse... Ona artık hiç bir şey söylemem. Arkamı dönüp odadan çıkarım. Ve hiç kimse, hiçbir zaman benim haberimi almaz gayri. İhtimal ki birkaç sene sonra o ve arkadaşları bir rahibeden bahsedildiğini işitirler. Çöllerde münzevî ve garip bir ömür süren, erkeklere karşı gülümser, kadınlara karşı asık bir rahipten... Eğer «olmaz» derse, işte böyle bir rahip olacağım.

Mariya'nın evine vardığım zaman dudaklarımı sinirli sinirli sıkıyordum. İçimdeki kıyamet gözlerimde acayip bir pırıltı yaratmıştı.

— Bu ne hal? diye sordu.

— Sizinle konuşmak istiyorum... Şahsıma ait gayet mühim bir mesele hakkında...

Gözlerinde iki kıvılcım yandı, söndü. (Anlamış, hiç değilse sezmiş olacak!)

— Pekâlâ... dedi. Ama şimdi bir iki yere gitmek istiyorum. Acaba refakat eder misiniz?

— Bu nasıl söz? Elbette...

— Gidip giyineyim öyleyse... İlk önce bir kumaş mağazasına uğrayacağım. Sonra da terziye gideceğim. Hattâ iki terziye gideceğim... Fakat birinin adresini bilmiyorum. Siz oturun, ben giyineyim. (Hizmetçiye seslenerek:) Kız! Kapıcıya koş!

— Kapıcıyı ne yapacaksınız? diye sordum.

— Kırk yıl bir tek elbiseyle dolaşamam ya...

— Kapıcının bu işle alâkası ne?

— Bu, uzun bir hikâyedir. Kapıcının karısı bir yerde hizmetçilik eder. Baldızı da benim tayyörümü tamir için verdiğim terzinin yanında çalışıyor. Şimdi anladınız mı meseleyi? Eğer kapıcının karısı kız kardeşinin nerede çalıştığını kocasına bildirecek olursa tayyörümü getirsin diye hizmetçi kızı yollıyacağım.

— Anlaşıldı. Bu iki terziden adresini bilmediğiniz.

— Yoook, şaşırmayın. Bu, adresini bildiğim terzi. Eğer adresini bilmesem nasıl bulabilirdim?

— Siz kadınlar garip mahlûklarsınız, diye güldüm.

Pespembe, minnacık dilini çıkardı ve öteki odaya kaçtı. Giyinmesi için bir saat üç çeyrek bekledim.

— 2 —

Kumaş mağazasına geldiğimiz zaman tezgâhtar önümüzde nezaketle bir reverans yaptı. Fakat reveransından başını kaldırıp da Mariya'nın yüzünü görünce —çok şey— beti benzi acaba niçin sapsarı oldu?

— Bir bulûz yaptırmak istiyorum. Kumaş alacağım. Bana yeni moda kumaşlarınızı gösterir misiniz? Ben daima size gelirim ve siz daima eski moda kumaşlar gösterirsiniz.

«— Ne münasebetsiz dükkânmış burası!» diye düşündüm.

Tezgâhtar, bir basamağın üstüne çıktı. Raflardaki kumaşları şelâle halinde akıtmağa başladı. Sanki kendisiyle bizim aramızda kumaştan bir barikat kurmak, arkasında saklanarak bizden kurtulmak istiyordu.

Halinde bir ümitsizlik, bir perişanlık vardı.

— Bunu da mı beğenmiyorsunuz, bayan? En son moda kumaşımız bu.

— Bu mu son moda? Benimle alay mı ediyorsunuz? Bundan köylü kadınlar şalvar yapar.

— Öyleyse şu, bayan... Paris'ten uçakla getirttik.

— Bu kumaşı mı Paris'ten getirttiniz? Siz hakikaten benimle alay ediyorsunuz.

İnsanla böyle mi alay edilirdi? Tezgâhtarı ter basmıştı. Dudakları kurumuş, sinirli sinirli titriyordu. Atik bir hareketle raflardan kumaşları alıyor, ellerinde acele acele döndürerek önümüzde açıyor, tezgâhın üzerine dalga dalga seriyor, teşhir ediyor, dil döküyor, beğendirmeğe uğraşıyordu. Lâkin Mariya, zavallı kumaşların hepsinde bir kusur buluyordu. Hattâ içlerinden birçoklarını tekdir bile etti. Hele bir sarı kareli parça vardı ki işitmediği söz kalmadı. Beğenilmiyen kumaşlar, yeniden çıkarılan toplar altında hapsolunuyor, ezilip büzülüyordu. Bıktım, sabrım tükendi. Tezgâhtara acıdım.

— Şu fena değil galiba... diye parmağımı bir kumaşa uzattım.

Tezgâhtar teşekkürle yüzüme baktı. Fakat sonra içini çekip:

— Beğendiğiniz parça kumaş değil. Kumaş topunun sarıldığı kâğıt, dedi. Fakat şu fena mı?

Sahte bir heyecanla haykırarak:

— Bu mu? dedim. Enfes! Harikulâde!

Mariya hayret etti:

— Ne var bunda? Beğenilecek hiç bir şey yok!

Tezgâhtar mahvolmuş, bitmiş bir haldeydi. Çünkü Mariya birşey almadan gitmek üzere çantasını topluyordu.

— Sizin işiniz kalmadı değil mi? diye ona sordum. O halde müsaade ediniz de ben bir iki kumaş alayım... Bay tezgâhtar, rica ederim, bana şu, şu, şu, bir de şu parçaları sarınız.

Mariya atıldı:

— Ne yapacaksınız bunları?

Tezgâhtarın çektiği eziyete karşılık değil bu üç dört parça kumaşı satmağa, hattâ bizden ömrünün sonuna kadar emekli maaşı almağa hak kazandığını Mariya'ya anlatmak istedim.

— 3 —

Mağazadan çıktık. Ben paketlerle yüklü; o, boş, bomboştu. Neşeliydi. Bir araba çağırıp bindik.

— E? diye sordum.

— Ne e'si?

— Nereye gideceğiz?

— Terziye... Söylemiştim ya...

— Şoför! Terziye gideceğiz.

— Hangi sokakta efendim?

Yol arkadaşıma dönerek:

— Terzi hangi sokakta? diye sordum.

— Hangi sokakta olduğunu unuttum ama, uzun bir sokaktaydı.

— Ya?... Uzun bir sokakta demek? Her halde bu, iki tarafında evler olan bir sokaktır, değil mi? Evlerin şüphesiz hepsinin kapıları vardır.

— Evet, evet... Hattâ terzinin oturduğu evin kapısı da şöyle...

Parmağını havada dolaştırarak «Şöyle» diye kapının resmini de çizdi.

— Anladınız mı? Kapı şu biçim!

— Kapının biçimini beğendim. Pek nefis... Siz o sokağa ne taraftan gittiğinizi söyler misiniz?

— Biliyordum ama unuttum. Sağ taraftan gidilecekti galiba.

— Şoför, sağa.

— A... A... Yanlış tarafa gidiyoruz... O tarafa gitmesin, sağa gitsin.

— Sağa gidiyor ya.

— O halde sola gitsin.

— Ah bu şoförler, insanı hep yanlış yerlere götürürler. diye bıyık altından güldüm. Fakat işin garibi bütün erkekler gibi arabacıların da sağ tarafları sağ ellerinden yanadır. Kadınlarınsa sağ tarafları her nedense sol ellerinin bulunduğu tarafa rastlıyor. Erkekler buna bir türlü akıl erdiremezler vesselâm.

Mariya, erkekler aleyhinde bulunduğumu görünce gayrete geldi:

— Zaten siz erkekler... dedi.

Bir sokağa, sonra başka bir sokağa saptık. Fakat «şu biçimdeki» kapıyı bir türlü bulamadık. Belki tesadüfen önünden geçeriz ümidiyle gözümü dört açmış, iki tarafa bakıyordum. Mariya bu esnada istavroz çıkarıyordu.

— Civarda kilise filân yok. Niçin istavroz çıkarıyorsunuz? dedim.

— Sağ taraf hangisi diye bakıyorum.

— Yani?

— İstavroz sağ elle çıkarılmaz mı? Ben de istavroz çıkarıp: «Ha, işte! Sağ elim burası!» diyorum.

— Ne mükemmel bir usul. Bu usul sayesinde hem yolu bulmak, hem de günahlardan kurtulmak kabil. Eğer bunu herkes bilse, kimse yolunu kaybetmez ve herkes günahından kurtulur. Çok akıllısınız doğrusu.

Mariya güldü. Eldiveniyle elime vurarak:

— Kompliman yapıyorsunuz! dedi. Fakat bu usulü ben kendim bulmadım, bir ahpabım öğretti.

— 4 —

«Şu biçim» deki kapılı evler sayısız olduğundan terziyi bir türlü bulamadık ve eve döndük.

Neden sonra Mariya hatırlayıp sordu:

— Hani siz bana mühim bir şey anlatmak istiyordunuz? Unutmadınız ya? Demin söylemiştiniz. «Şahsıma ait ve mühim» demiştiniz.

Artık Mariya'ya, için için ne «Mariyacığım», ne de «canımın içi Mariyam» diye hitap ediyordum. Cevap verdim:

— Ha... Geçen gün çayda bana ikram ettiğiniz bisküvileri nereden aldınız, onu soracaktım.

O dakikadan itibaren çöller ihtimal günün birinde inzivalarına ve sükûnlarına sığınacak olan garip rahipten mahrum kaldı!

Çeviren:
(Vâ - Nû)

※

Gazetecilik!

Bir muhabirinin yanlış haberini bir Amerikan mecmuası ilk sahifede yayınlamıştı: «Greta Garbo intihar etti». Fakat daha o gün bu haberin yanlışlığı duyulunca mecmua hiç bozuntuya vermeden ertesi sayının ilk sahifesine şöyle bir başlık koydu:

«Greta Garbo'nun intiharını size ilk haber veren mecmuamız, bu haberi ilk yalanlıyan kaynak olmakla iftihar duyar».

Sebep!

Genç adam arkadaşına sordu:

— Nişanlından ayrılmanın sebebi ne Jacques? Aranız çok iyi gibi görünüyordu.

— Hımmm... nişanlım mı? Birader ne zaman kucaklayıp öpsem burnuma tütün kokusu geliyordu.

— Sigara içmeyen için bu biraz zordur ama, kızcağızı sigara içiyor diye bıraktınsa haksızlık etmişsin doğrusu!...

— İyi ama o sigara içmezdi ki..

Bir YILBAŞI GECESİ

YAZAN: PEYAMİ SAFA

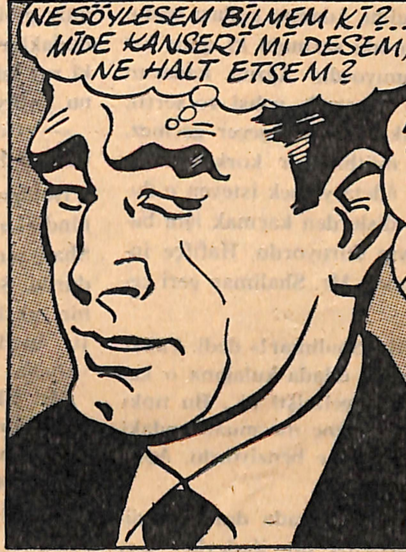
Çizen: BÜLENT SEREN

8

TESADÜFÜN VE SANSIMIN YARDIMIYLE PAÇAYI BİR DAHA KURTARMISTIM. ARTIK DAHA DİKKATLİ OLMAYA KARAR VEREREK, KALABALIK ARASINDA, TEKRAR YEMEK SALONUNA GEÇTİM. YENGE HANIM DA İYİLEŞMİŞ OLARAK SOFRADAKİ YERİNİ ALMIŞTI.

HERKES YENİDEN NEŞELENDİ...

TELGRA...

Vapuru kaçırdım. Daha sonraki ilk vasıta ile geleceğim. Tebrikler ve saygılar. Doktor Sunal

ANLAMADIM!

DEVAMI VAR

Genç Kız

Yazan: RONA JAFFE
Çeviren: GÖNÜL SUVEREN

— 8 —

«— Bilmem ki. Fakat ablalarım benden bir hayli büyüktüler. Ben daha mektebe giderken, onlar evlendiler. Tabiî bu yüzden babam da benimle meşgul olmağa başladı. Hoş, anne ve babalar nedense en küçük çocuklarını daha çok severler.»

Mr. Shalimar, «Öyle,» dedi. «Baban erkek arkadaşlar hususunda da herhalde çok dikkatliydi.»

«— Herşeyi ona açmazdım... Bunu mu öğrenmek istemiştiniz?»

Adam kaşını kaldırdı. «Ya, demek sırların vardı senin?»

«— Yok canım.»

«— Söyle bakalım, gençler sevişirken neler yapıyorlar?»

«— Bunu size anlatmamı mı istiyorsunuz?»

«— Tabii...»

April, yüzünün yanmağa başladığını hissetti. Bunun sebebi kızın utanılacak şeyler yapmış olması veya kendisini suçlu hissetmesi de değildi tabiî. Fakat böyle şeyler yaşlı bir adamla, bilhassa insanın âmiriyle konuşulamazdı. Mr. Shalimar aile doktorları da değildi, hoş April aile doktorlarının da sevişmekten bahsettiğini pek hatırlamıyordu. «Hep ayni şeyi yaparlar,» diye mırıldandı. Bu cevabın Mr. Shalimar'ı tatmin edeceğini umuyordu.

Adam müstehzi bir tavırla, «Sıkıcı bir şey,» dedi.

April bu mevzuun sona erdiğine sevinmişti. «Öyle, öyle...»

Mr. Shalimar genç kızın elini dostane bir tavırla okşadı. «Garson hesap!»

Geceleri bir tek asansör çalışıyordu. Onun aşağıya inmesini beklerken konuşmadılar. April, biftekler aklını başına getirdiği için memnundu, artık süratle steno yazabilecek ve hata da yapmıyacaktı. Muhakkak ki raporu bir saat içinde bitirebileceklerdi. Adamın peşi sıra ofise girdi. Saat ona gelmişti. Sabahın değil de gecenin onu olması April'in tuhafına gitti.

Mr. Shalimar çıkarken masadaki lâmbayı söndürmemişti, bu odaya loş bir ışık veriyordu. April, «Yazıhane olmasaydı, burası mükemmel surette salon olarak kullanılırdı,» diye düşündü. Pencereden o büyük, esrarlı gece şehri görülüyordu. New York... Heyecan şehri... Vaadler dolu şehir. Burası bir gün tanışmağı umduğu hoş, neşeli, enteresan insanlarla doluydu. Masaya dayanarak sessiz, hareketsiz bu harikulâde şehri seyre koyuldu.

Mr. Shalimar arkasına gelmişti. «Ne düşünüyorsun?»

April, «Anlatamam ki,» diye içini çekti. «Anlatacak kelime bulamıyorum.»

Adam o kadar süratle hareket etti ki, April daha ne olduğunu anlamadan kendini Mr. Shalimar'ın kollarında buldu. Adamın kolları onu o kadar sıkı sıkı sarmıştı ki, genç kız kımıldayamıyordu. Ağzını kapayan dudakları ise sıcak, vahşi ve sertti. April'in ilk şaşkınlığı geçer geçmez, benliğini müthiş bir korku sardı. Kendisini âdeta yemek isteyen o dudaklar ve dişlerden kaçmak için başını sallayıp duruyordu. Hafifçe inledi. O zaman Mr. Shalimar geri çekildi.

April, «Mr. Shalimar!» dedi. Fakat bu ses, sessiz odada kulağına o kadar budalaca gelmişti ki... Bu tıpkı Fabian'ın o iğrenç mecmualarındaki satırlardan birine benziyordu. April ağlamağa başladı.

Mr. Shalimar orada durmuş, yüzünde müstehzi bir ifadeyle kızı seyrediyordu. Kızmış gibi de bir hali yoktu. Kıza mendilini uzattı. Lâvanta çiçeği kokuyordu bu... Sonra gülerek, «O kadar fena bir şey olmadı ki,» dedi.

April gözlerini, sonra adamın farketmemesi için çabuk çabuk ağzını kuruladı. Mendili Mr. Shalimar'a iade etti. Genç kız hiddetle odadan çıkıp gidemiyecek kadar utanmıştı. Adama bir şeyler söylemek istedi, fakat kafası da işlemiyordu artık. Elli yaşında bir adam! Hem de tam karısının resminin önünde! Mr. Shalimar, sanki April küçük bir çocukmuş gibi başını sallıyarak dikkatle dudaklarını sildi. Temiz mendilindeki ruj lekesine baktıktan sonra, bunu katlıyarak cebine yerleştirdi.

«— Gel,» diye gülümsedi. «Seni taksiye bindireyim.»

Holden ilerlerken de, asansöre bindikleri zaman da genç kız, Mr. Shalimar'dan yarım metre açıkta durdu. Sokağa çıkınca Mr. Shalimar bir taksi çevirdi ve kapısını da açtı. April çabucak arabaya atladı. «Allaha ısmarladık.»

Mr. Shalimar, «Dur,» dedi. Genç kıza buruşuk iki dolar uzattı. «Bu yol parasına yetişir herhalde. İnşallah Bronx'da oturmuyorsun.»

April, «Hayır» makamında başını salladı.

«— Al şu parayı.» Mr. Shalimar parayı kızın avucuna koydu. Adamın parmakları eline temas eder etmez, April irkildi. Mr. Shalimar, «Kitaplarını unutma,» diye ilâve etti. Adam kitapları ta bürodan aşağıya indirmişti, fakat April ona bakmadığı için bunun da farkına varmamıştı tabiî. Mr. Shalimar nazik bir tavırla, «Bunları okumayı unutma,» dedi. Sonra şapkasını çıkararak kızı selâmladı ve taksinin kapısını kapadı. April bir an evinin adresini bile unuttu...

Taksinin içi karanlık ve rahattı. April, içi kitap dolu zarfı sanki bu bir fare ölüsüymüş gibi koltuğun ucuna kadar itti, sonra da elleriyle yüzünü kapattı. Ne garip... Artık içinden ağlamak, onu korkutan, titreten busenin hayalinden bile kaçınmak gelmiyordu. Hattâ, artık yalnız olduğu için o öpüşme sahnesini yavaş yavaş hatırlamağa başlıyordu. Bu önce onu korkuttu, sonra hafifçe heyecanlandı. Hoş bir şeydi bu. Mr. Shalimar onu öpmüştü... Mr. Shalimar... April, kızması, hiddetlenmesi lâzım geldiğini biliyordu. Fakat bunun yerini, garip, romantik bir sarhoşluk almıştı. Bu da kendini biraz suçlu hisseden April'i gizliden gizliye sevindirmekteydi.

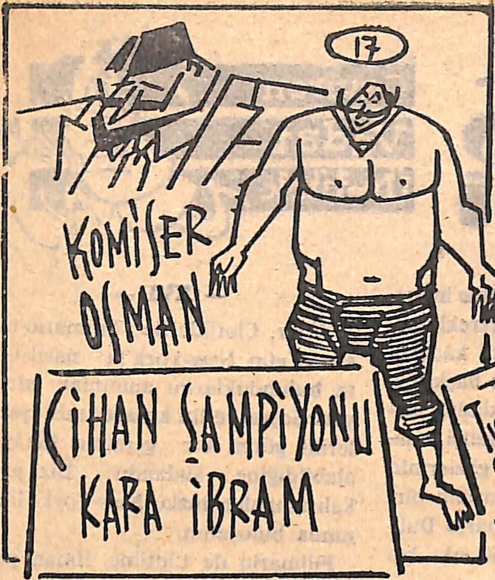
— 3 —

CAROLİNE

Caroline Bender'in ailesiyle birlikte oturduğu Port Blair, New Haven demiryolu üzerinde küçük bir şehirdi. Genç kızın babası doktordu. Aile Dr. Bender'e babasından kalan büyük, Kolonyal tarzı bir evde yaşamaktaydı. Genç kızın annesi ise New York'lu orta halli bir aileye mensuptu. Doktorla, adam henüz Tıbbiye talebesiyken Üniversitede verilen bir dansta tanışmış, hemen de birbirlerine âşık olmuşlardı. Genç adam Tıbbiyeden mezun olur olmaz da evlenmişlerdi. İlk zamanlar genç Mrs. Bender, Port Blair'de yaşamaktan hoşlanmıştı. Fakat zamanla bu fikrini değiştirdi. Bu sıkıcı hayat, her gün görülen bir iki arkadaş onu bıktırmıştı. Kızıyla, oğlunun birer New York'lu olmalarına, onlar gibi yaşamalarına karar verdi. Caroline'in Harvard'lı gençlere yakın olması için Radcliffe Üniversitesine gitmesi hususunda ısrar eden de oydu. Oğlu Mark, Caroline'den altı yaş küçüktü, fakat Mrs. Bender onun hakkında da plânlar yapmağa başlamıştı bile. Kadın gösteriş, sosyete meraklısı değildi, fakat insanın o küçücük Port Blair'de hayatını geçirmesinin de hoş bir şey olmadığını iyice anlamıştı. Zira orada hayata tad ve renk veren şeylerin hiçbiri yoktu. Bu yüzden Mrs. Bender çocuklarının Port Blair'e alışmalarını da istemiyordu. Zira bu pek kolaydı.

(Devamı var)

HER AYIN 15 İNDE
İKRAMİYE
PİYALE MAKARNASI
paketlerinden keseceğiniz 5 adet Aşçıbaşı resmini açık adresinizle (Posta Kutusu 825 - İzmir) Adresine yollayıp ikramiye çekilişine katılınız.
16
(Reklâmcılık, 1705 — 57)

KARA İBRAHİMİN PEŞİNE DÜŞEN KOMİSER OSMAN, PEHLİVANIN KÖYÜNE KADAR GELİR, FAKAT HİÇBİR İZE RASTLAYAMAZ.

ONU BURADA BULAMAZSAK FENA ATLAMIŞ OLACAĞIM... DÖNELİM ARTIK FETTULLAH!.

BENİM ÜMİDİM KALMADI KOMİSERİM. O AKSİ İSTİKAMETE KAÇTI GALİBA.

OSMAN VE FETTULLAH KÖYE DÖNDÜKLERİ ZAMAN, BİR PINARIN BAŞINDA KOYUN ÇEVRİLDİĞİNİ, KARPUZ SOĞUTULDUĞUNU GÖRÜRLER.

BÖYLE BİR YERDE BİRKAÇ HAFTA İSTİRAHAT ETMEK İSTERDİM.

ŞEREFİNİZE HAZIRLADIK KUMUSERİM. SİZE İKRAM ETMEDEN SALMAYIZ. GEÇEN AY ŞEHİRDEN GETİRDİĞİM MASTİKAYI DA AÇACAM.

İYİ ETMİŞSİN AĞA. YALNIZ BİR ŞARTIM VAR: BERABER DEMLENECEĞİZ. KÖYÜNÜZDE UZUN ZAMAN KALMAK İSTERDİM AMA...

YAKLAŞ, YAKLAŞ HELE BAKALIM AĞA!. ÇEKİNGEN DURMA.

SİZİN GİBİ BİR BEYLE İÇMEH HADDİMİZ Mİ BEY...

AMMA YAPTIN BE AĞA. HADİ BAKALIM, ŞEREFE!. MİS GİBİ KOKUYOR MUBAREK

BİR MÜDDET SONRA AĞA KEYİFLENİR. KENDİNDEN GEÇMİŞTİR. ZAMANIN GELDİĞİNİ HESAPLAYAN OSMAN KOLUNU KALDIRIR...

İÇKİYE DAYANUKLUSUN KUMUSER BEY!.. HEH HEH, HIH HIH..

BANA BAK AĞA!.

DEVAMI VAR

PATATES Şövalyeleri

— 30 —

Clotilde:

— Acıktım, mösyö Dublè, diye bağırdı. Elli altı saattir lokma koymadım ağzıma. Bir lokma ekmek bile yemedim: Hiçbir şey bulamadım ki ortalıkta.

Filimario:

— Ya o şirin tarifnameleriniz ne güne duruyor? diye sordu.

Clo omuzlarını silkti ve hiçbir karşılık vermedi.

Filimario:

— Ne gelir elimden? dedi. Ben de elli altı saattir aç değil miyim?

Clotilde yere oturup başladı ağlamağa. Açlıktan, kızgınlıktan ağlıyordu.

Öğleden sonra, pencere önünde gene tıka-basa bir yemek yedikten sonra, Fil şu şartları ileri sürdü:

— Bu ıssız adada, Tanrı'dan ve insanlardan uzak, ölünceye kadar kalmak istemezseniz, size söyliyeceğimi yazın da atın imzanızı.

Clo başını çevirmeden:

— Kabul, dedi. Alçakça bir şantaj bu ama kabul ediyorum.

Fil bir ipin ucunda gerekli gereci saldı aşağıya ve Clotilde bu işe hazır olunca da, şu yazıyı yazdırdı:

Delfino'nun kaptanına,

Bir kaç saat sonra ve istedikleri yere götürmek şartı ile size Filimario Dublè'yi, Pio Pis'yi ve Settembre Nort'u yata almanızı emrediyorum.

Clotilde Troll

Mektup ellerine varır varmaz, Fil Clotilde'i içeriye aldı. Ve en sonunda kızcağız yemek yedi. Her zamanki gibi yemek yedi. Uluorta bir oburlukla değil de, hanım hanımcık yedi. Yemeğini bitirince, Fil karlı dağları ben yarattım gibilerden ona şöyle dedi:

— Bir Dublè'nin kendi evine dönmek için kimseye ihtiyacı yoktur.

Tumturaklı sözüne bir cakalı tavır ilâve ederek, cebinden kâğıdı çıkarıp parça parça yırttı.

Clotilde gülümsedi:

— Benden iki büklüm olup özür dilemek üzere bana yazacağınız gün, yırtmam mektubunuzu. Bir Duble'yi âşık olmuş görmek, doğrusu pek zor geliyor bana.

Clotilde böyle dedi ve Fil kendisine baktı:

— Hey kurban olduğum Allah! dedi, bu kadar güzel bir kız, neden bu kadar aptal olsun?

Durum yürekler acısı idi: Hintyağını içip (ne olursa olsun Clotilde'in oyunlarına gelmemek için) altı milyonun üzerine oturmak ya da cehennem olasıca Clotilde'in göz göre göre avı olup korkunç evlenme tehdidi altında kalmak.

★

Bu oyunda her şey güzel bir mantıkla çözülür. 1885 yılında bulunuyoruz ve 1885 yılında bir genç kız, bir adama abayı yaktı mı, adamın evlenmekten başka çıkar yol bulabileceğinden şüphe bile edemez. Biz şimdi bütün bu yolları elden kaçırdık ama, namusu bütün kızların gene de bir yığın düşüncesi vardır. Oysa Filimario'nun 1885 yılındaki genç bir kızla dalgası vardı ve düşüncesi mantığa uygundu:

Belli bir yere kadar mantık. İş gerçekten doğru ise, yakasını bu belâlardan kurtarmak için kendisine para gerekse, şimdi, dünyada miras akçesinden yahut ta Clotilde'in parasından (kördöğüşünde gerekli parayı sağlamak için - ah! şu kaderin cilvesi ah! evlensin mi ki) başka ne vardı? Bir başka kadınla dünya evine girebilir miydi? Söz gelişi, madam Thomson'un evinde gözlerinin içine bakan zengin kadınlardan biri ile evlenemez miydi? Filimario Dublè, bu evlenme işinde en sıkı kadınları bile hemen boşanmaya sürükleyen, o biçim insanlardandı. Hem ortada evlenip barklanmış milyoner kadınlar da vardı. Filimario Dublè, Clotilde Troll'den başka bir kadınla dünya evine girebileceğini ne demeğe hemen unutuyordu sanki? Doğrusu büyük unutkanlık, mösyö Dublè. Garip unutkanlık ta, diyebilirsiniz..

— XVI —

Yazar, Clotilde ile Filimario'nun, ertesi gün New-York'ta nasıl olup ta bulunduklarını anlatmak istemiyor. Geçen ve iki kazazedenin işaretlerini gören bir geminin hikâyesi alabildiğine sudandır. Biz artık kahramanlarımızla New-York limanında buluşalım.

Filimario ile Clotilde, liman polisinin bir postasına götürüldüler, burada sorguya çekildiler. Bess adasına nasıl gitmişlerdi?

Clotilde limandan 80 mil açıktaki bir su-üstü deniz-kafe'de ne yüzden bulunduğunu ve bir haydut çetesinden yakasını kurtarmak için küpeşteden denize nasıl cumburlop atladığını sayıp dökmeğe başladı.

— Tam orada bir filika vardı, cup diye içine düşüverdim ve... diye devam etti ama komiser, sözünün arkasını getirtmedi.

— Hoş! dedi zaferle, matmazel Troll demek sizsiniz? Geçen geceden beri Birleşik Devletler'deki tekmil polisin anasından emdiği burnundan geliyor. Tanrı'ya şükür, bulundunuz ya!

Sağa ve cola hemen bir kaç emir saldı, sonra Filimario'ya döndü de:

— Bu hazret kim? dedi.

Clotilde o güzelim ağzıyla:

— En ufak fikrim bile yok, dedi. Filika ile Bess adasının kıyısına vardığımda beyi, kumsalda yarı çıplak buldum. Bana bir fırtına kurbanı olduğunu söyledi. Babamın eski bir elbisesini verdim kendisine; fazlasını bilmiyorum artık.

Filimario soğuk terler döktü. Üzerinde kimliğini belirtecek bir kâğıt bile yoktu ve polisle eski bir hesabı vardı. Bakalım bunun içinden nasıl çıkabilecekti? Şüphesiz sözüne inanmazlardı. İşte bir kere daha, Clotilde, başta gidiyordu. Fil ihanetine uğradı onun ve fırtına gibi yürekler acısı bir yalan kıvırdı.

Komiser:

— Bütün bunlar pek belli değil öyle, dedi. Mufassal malûmat elde edinceye kadar, sizi tutmak zorunda kalmış olacağız.

Emin yere götürülmeden önce, Filimario, Clotilde'e bir kaç söz fısırdayabildi. Eğilerek:

— Geceyi geçirmek için bana bir oda bulduğunuzdan size tekrar tekrar teşekkür ederim, dedi; öyle ya, sizi geçen gece su içinde bırakmıştım.

Clotilde o sıcak gülümsemesiyle:

— Daha doğrusu suya atmıştınız beni, diye karşılık verdi, bilirim sizi. Doğrusunu söylemiş olsaydım, şüphesiz milletin gözünde kötülerin kötüsü olurdunuz. Mösyö Dublè, sizi gene yoklamağa gelirim, keyfinize bakın.

(Devamı var)

Her renk ve desende poplinler

Çeşitli basmalar

Zarif yünlüler

Orijinal desende yenilikler

Ressam Cahit Reklamcılık

Sümerbank'ın her cins mevsimlik kumaşları birçok yeniliklerle mağazalarına dağıtılmıştır. Sümerbank kumaşları, hem zarif ve hem de bankacılığı gibi sağlam ve itimada şayandır.

SÜMERBANK
ALIM ve SATIM MÜESSESESİ

(Basın 6301 — 58)

BİR FIKRA ANLATIR MISINIZ?

— Bir âdetim vardır. Sen de bilirsin ya. Benim o pardesüyü ve şapkamı ağustos ayında bile bırakmam yanımda taşırım.

Herkes te sorar: «Hoca bu ne?» diye. İşte fetvası anlatacağım fıkra...

Fahrettin Kerim GÖKAY

Sebep!

Bir mezarlık bekçisinin kalın, sağlam bir kürkü varmış. Yılın en sıcak günlerinde bile terleye terleye o kürkü giyer iki saniye olsun sırtından çıkarmazmış. Eşi dostu da bekçiye takılırlarmış: «Yahu insaf et bu havada da bu kürk giyilir mi?» diye.

Günün birinde mezarlığa ziyarete gelenlerden biri gene:

— Aman bekçi efendi bu sıcakta... Diye başlayınca:

Bekçi:

— Ahbap, demiş, ben elli yıllık mezarlık bekçisiyim. Hangi ölü gelmişse buraya yakınlarına sordum: «Soğuk algınlığından hastalandı, öldü.» dediler. Neme lâzım, benim canım kıymetli...

Bahis

At yarışlarında, iki arkadaş münakaşa ediyorlardı. Biri iddia etti:

— Ben, başım üzerine bahse girerim ki: Önde giden sarı at kazanacak.

Öbürü itiraz etti:

— Ben de cüzdanım üzerine bahse girerim ki: Onun arkasındaki siyah at kazanacak!

— Cüzdanın üzerine bahse giriyorsun ama, bakalım cüzdanın dolu mu?...

İkincisi ayni eda ile arkadaşına cevap verdi:

— Senin kafan dolu mu?...

And içer misin?

Bektaşinin biri fazla içki içtiği için tutup kadının huzuruna çıkarırlar. Kadı:

— Sen rakı içermişsin, doğru mu? diye sorar.

— Hâşâ efendim, der.

— Peki and içer misin?

— Vallahi içerim, billâhi içerim.

— O halde bundan sonra içmiyeceğine and içer misin?

— Vallahi içmem, billâhi içmem.

İdris ALBAYRAK

Garip hesap

Her gün fırından altı ekmek alan müşteriye, fırıncı merak ederek sorar:

— Ne yapıyorsun bu kadar ekmeği beyefendi merak ettim.

Müşteri gayet lâkayt cevap verir:

— Yerim, atarım, ödünç veririm, iade ederim.

Bu hesaptan bir şey anlamıyan fırıncının merakı bir kat daha artar. Müşteri, durumu şöyle açıklar:

— Yerim dediğimi ailemle ben, atarım dediğimi kayın valideye, ödünç veririm dediğimi çocuklarıma, iade ederim dediğimi de annemle babama yediririm.

Ekrem KUŞAT

Milletler Gülüyor

Bilmece!

VAK'A Prusya'da 14 harbi sırasında geçer. Bir kahvenin terasında aperatifini içen genç ve yakışıklı mülâzim Otto, garsonu çağırır ve müteredddit bir sesle sorar:

— Azizim; şu karşıdaki villâda oturan Baronesi tanıyor musun?

— Elbette Her teymen, tanırım!

— Sen zeki bir çocuğa benziyorsun; benim bir derdim var, bana bu hususta bir yardımda bulunabilirsen seni memnun ederim. Bu gece baronese yemeğe davetliyim; çok zeki ve kültürlü bir kadın olduğunu söylüyorlar. Onun karşısında aşağı kalmak istemem, bir espri yapmalıyım. Fakat çoğu zamanım at üzerinde geçiyor, bu gibi şeylerle uğraşmaya vaktim kalmıyor.

— Ne istediğinizi anladım sayın teymenim. Ben size yeni ve çok orijinal bir espri öğreteyim. Baronese şöyle bir bilmece sorun: Annemin babamın oğlu olup benim erkek kardeşim olmayan çocuk kimdir?..

— Çok zor! Kimdir Allahaşkına?

— Benim Herr Otto... Böyle cevap verir Baronesi güldürürsünüz...

Genç teymen bu espriyi pek beğenmişti. O akşam Baronesle sohbetlerinin en tatlı yerinde:

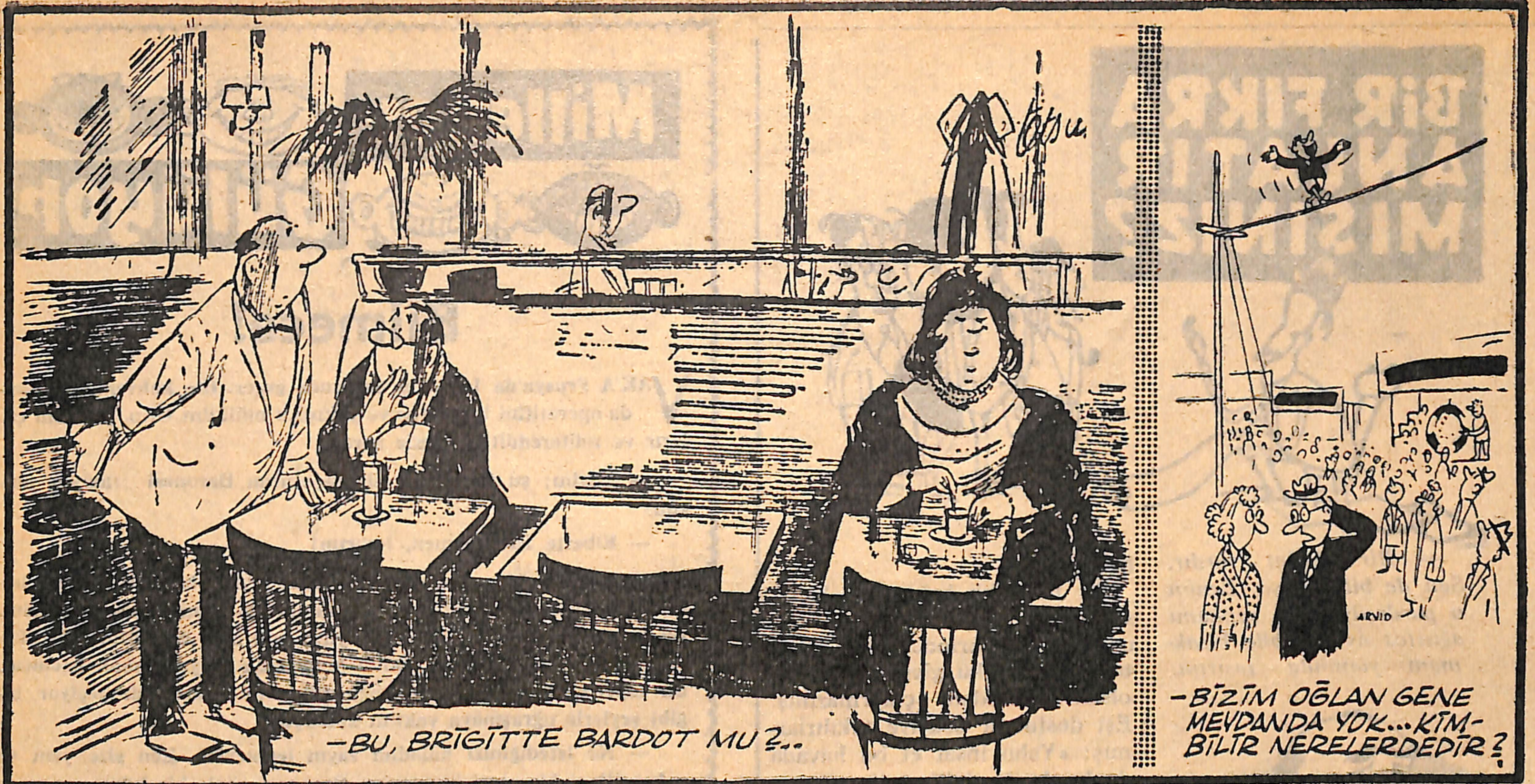
— Söyleyin güzel Barones, dedi; annemin ve babamın oğlu olduğu halde benim erkek kardeşim olmayan kimdir?

Barones biraz düşündükten sonra cevap verdi:

— Karşıdaki kahvenin genç garsonu!..

YAZISIZ!

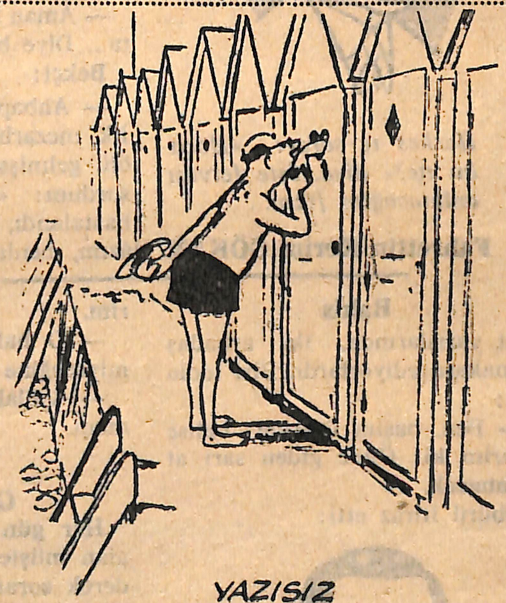
-BU, BRİGİTTE BARDOT MU?..

-BİZİM OĞLAN GENE MEYDANDA YOK... KİMBİLİR NERELERDEDİR?

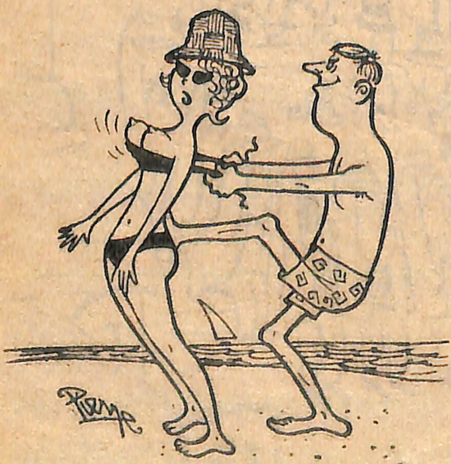
dünya Karikatürleri

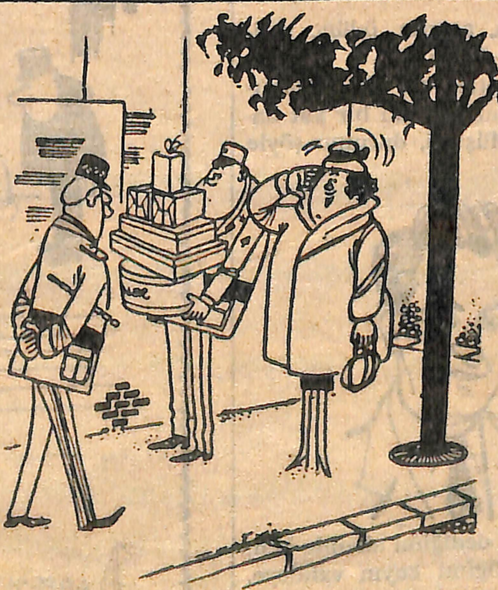
YAZISIZ

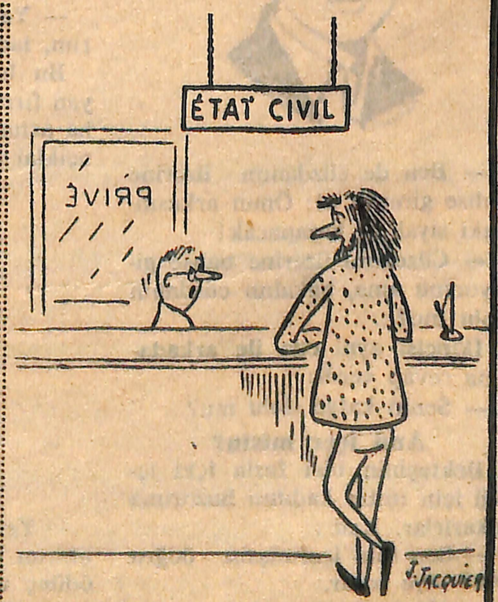
YAZISIZ

-YAVAŞ!.. DIŞARI FIRLATIYORSUN!

-MERAK ETME KOCACIĞIM, SENİN YERİNE BEN SELÂM VERDİM!

-MESLEĞİNİZ?
-ERKEK BERBERİYİM!

YUSUF ZİYA ORTAÇ'IN ESERLERİ:

Politika edebiyatımızın şaheseri

Gün Doğmadan

Yusuf Ziya Ortaç, Akbaba'da çıkmış başyazılarının en güzellerini bu kitapta toplamıştır.

Fiatı 5 Lira

En güzel Türkçenin en güzel romanı

GÖÇ

Bu romanın birinci baskısı yirmi günde satılıp bitmiştir.
İkinci baskısı çıktı.
En iyi kâğıt, en temiz baskı
Fiatı 5 Lira

Bir varmış, bir yokmuş

Portreler

Mevcudu hiç kalmamıştır.

İkinci baskı:

Birçok yeni ilâvelerle yapılacak

AK. 59

TÜRK MİZAHININ ŞAHESERİ

ZÜBÜK

Kağnı gölgesindeki it

AZİZ NESİN

Karikatür Yayınevi — Cağaloğlu, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 İSTANBUL

AK. 60

Ama ne yemek yedik...

...gene de midemiz rahat!

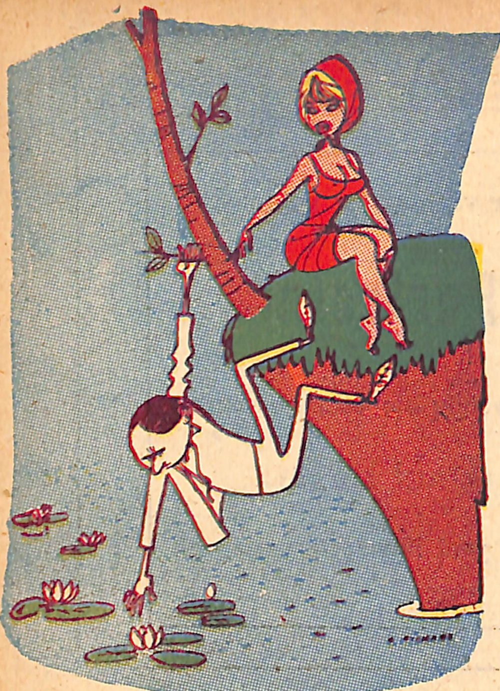
Vita ile pişirilmiş yemeklerden sonra mideniz ne kadar rahattır! Yemekler hakikaten nefis olur çünkü Vita'nın fevkalâde bir lezzeti vardır. Vita'nın lezzeti daima nefistir çünkü Vita daima tazedir. Yemekler besleyici olur çünkü Vita vücuda bol kalori verir. Ancak bunların hepsinden daha mühimi mideniz hafif olur çünkü Vita'nın hazmı kolaydır. Evet, Vita tasfiye edilmiş ve asidi alınmış olan en iyi nebatî yağlarla yapılır.

Bakkalınızdan hakikî VİTA'yı ısrarla isteyiniz.

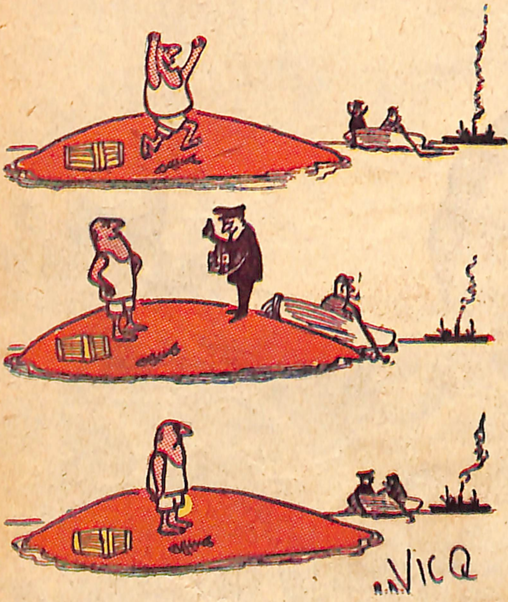

Vita yemeğin lezzeti midenin dostudur.

Akbaba

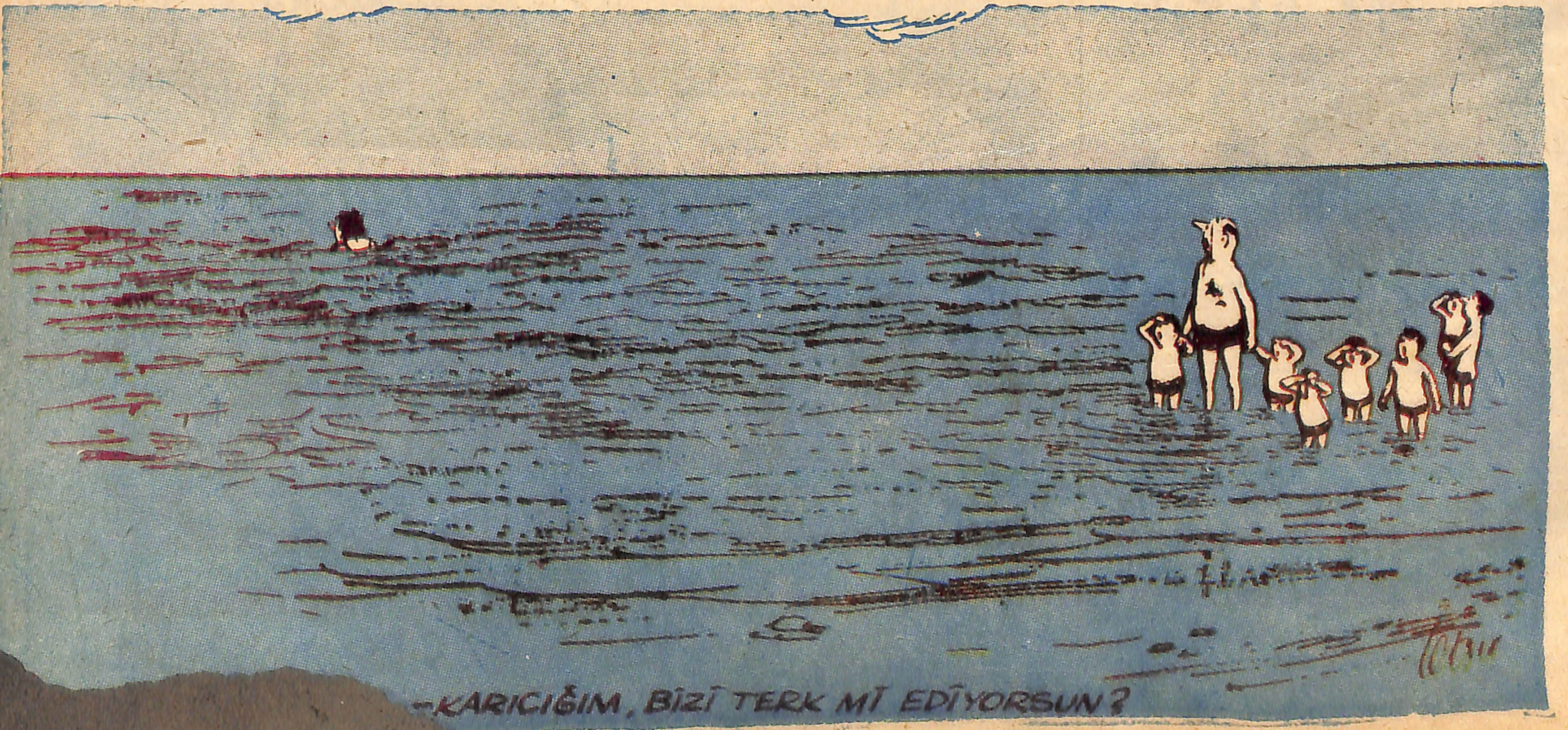
–ONU DEĞİL, ÖTEKİNİ KOPAR!

YAZISIZ

–SENİNLE GELMEYE RAZIYIM AMA, BENİ UNA BULAYIP TAVADA KIZARTMAYACAĞINA SÖZ VER!

–KARICIĞIM, BİZİ TERK Mİ EDİYORSUN?